BREITHIÚNAS NA CÚIRTE (an Dara Dlísheomra)

7 Samhain 2024*

(Tarchur chun réamhrialú – Comhar breithiúnach in ábhair shibhialta – Treoir (AE) 2019/1023 – Nósanna imeachta a bhaineann le hathstruchtúrú, dócmhainneacht agus urscaoileadh fiachais – Airteagal 1(4) – Cuspóir agus raon feidhme – Nósanna imeachta a leathnú chuig daoine nádúrtha dócmhainneacha nach fiontraithe iad – Airteagal 20 – Rochtain ar urscaoileadh fiachais – Airteagal 23(1),(2) agus (4) – Maoluithe – Catagóirí sonracha d'fhiachas a eisiamh ó urscaoileadh fiachais – Duine nádúrtha a d'éirigh dócmhainneach – Meon macánta an fhéichiúnaí – Coinníollacha maidir le rochtain ar urscaoileadh fiachais – Eisiamh fiacha poiblí)

I gCásanna Uamtha C-289/23, [Corván] [i] agus C-305/23 [Bacigán] [i] ,

DHÁ IARRAIDH ar réamhrialú de bhun Airteagal 267 CFAE, Juzgado de lo Mercantil nº 1 de Alicante (Cúirt Tráchtála Uimh 1. de Alicante, an Spáinn) (C-289/23) agus Juzgado de lo Mercantil nº 10 de Barcelona (Cúirt Tráchtála Uimh. 10 de Barcelona, an Spáinn) (C-305/23), trí bhreitheanna an 25 Aibreán 2023 agus an 2 Bealtaine 2023, a fuarthas ag an gCúirt an 25 Aibreán 2023 agus an 15 Bealtaine 2023 faoi seach, sna himeachtaí

Agencia Estatal de la Administración Tributaria

v

A (C-289/23),

agus

S.E.I.

v

Agencia Estatal de la Administración Tributaria (C-305/23),

tugann AN CHÚIRT (an Dara Dlísheomra),

agus í comhdhéanta mar seo a leanas: F. Biltgen (Rapóirtéir), Uachtarán an Chéad Dlísheomra, i bhfeidhm Uachtarán an Dara Seomra, M. L. Arastey Sahún, Uachtarán an Chúigiú Dlísheomra, agus J. Passer agus Breitheamh,

* Teanga an cháis: an Spáinnis.

[i] Is ainm dlítheanach é ainm an cháis seo. Ní ag tagairt d'fhíorainm páirtí ar bith sna himeachtaí atá sé.

Abhcóide Ginearálta: J. Richard de la Tour,

Cláraitheoir: A. Calot Escobar,

ag féachaint don nós imeachta i scríbhinn,

tar éis breithniú a dhéanamh ar na barúlacha arna dtíolacadh thar ceann na bpáirtithe seo a leanas:

– Rialtas na Spáinne, ag A. Ballesteros Panizo agus A. Gavela Llopis, i gcáil Gníomhairí,

– an Coimisiún Eorpach, ag J. L. Buendía Sierra, L. Malferrari agus G. von Rintelen, i gcáil Gníomhairí,

tar éis éisteacht leis an Tuairim ón Abhcóide Ginearálta ag éisteacht an 16 Bealtaine 2024,

an Breithiúnas seo a leanas:

Breithiúnas

1 Baineann na hiarrataí seo ar réamhrialú le léiriú Airteagal 1(4) agus Airteagal 23(1), (2), agus (4) de Threoir (AE) 2019/1023 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le creataí um athstruchtúrú coisctheach, maidir le hurscaoileadh fiachais, agus maidir le dícháilíochtaí agus maidir le bearta chun éifeachtúlacht nósanna imeachta a bhaineann le hathstruchtúrú, dócmhainneacht agus urscaoileadh fiachais a fheabhsú, agus lena leasaítear Treoir (AE) 2017/1132 (an Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht) (IO 2019 L 172, lch. 18).

2 Rinne na hiarrataí seo in dhá cheann d'imeachtaí idir A (C-289/22) agus S.E.I. (C-305/23) i gcoinne Agencia Estatal de Administración Tributaria (an tÚdárás Cánach, an Spáinn) ('AEAT') maidir le hiarratas ar urscaoileadh fiachais arna ndéanamh ag A agus S.E.I le linn imeachtaí dócmhainneachta a bhaineann leo faoi seach.

An dlí lena mbaineann

Dlí an Aontais Eorpaigh

3 I bhfocail na n-aithrisí 21 agus 78 go 81 den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht:

'(21) Baineann imní mhór eacnamaíoch agus shóisialta le rófhéichiúnas tomhaltóirí agus tá dlúthbhaint aige le hiarmharach fiachais a laghdú. Thairis sin, is minic nach féidir idirdhealú soiléir a dhéanamh idir na fiachais arna dtabhú ag fiontraí i gcúrsa a gceird, a ngnó, a gceardaíocht nó a ngairm agus na cinn arna dtabhú lasmuigh de na gníomhaíochtaí seo. Ní bheadh fiontraithe in ann tairbhiú go héifeachtach de dhara deis dá mbeadh orthu dul trí nósanna imeachta ar leithligh, le coinníollacha rochtana agus tréimhsí urscaoilte éagsúla, chun a gcuid fiachas gnó agus a gcuid fiachas a tabhaíodh lasmuigh dá ngnó a urscaoileadh. Ar na cúiseanna sin, cé nach bhfuil rialacha ceangailteacha maidir le

rófhéichiúnas tomhaltóirí san áireamh sa Treoir seo, bheadh sé inmholta go ndéanfadh na Ballstáit na forálacha maidir le hurscaoileadh a chur i bhfeidhm ar na tomhaltóirí freisin a luaithe is féidir.

[...]

(78) Ní cuí i ngach imthosca urscaoileadh iomlán fiachais nó deireadh a chur le dícháilithe tar éis tréimhse nach faide ná 3 bliana, dá bhrí sin d'fhéadfadh sé gur ghá maoluithe ón riail sin a bhfuil údar cuí leo ar bhonn cúiseanna arna leagan síos sa dlí náisiúnta a thabhairt isteach. Mar shampla, ba cheart maoluithe den sórt sin a thabhairt isteach i gcásanna ina bhfuil an féichiúnaí mí-ionraic nó inar ghníomhaigh an féichiúnaí de mheon mímhacánta. I gcás nach dtairbhíonn fiontraithe de thoimhde an ionracais agus an mheoin mhacánta faoin dlí náisiúnta, níor cheart go bhfágfadh an dualgas cruthúnais maidir lena n-ionracas agus meon macánta ualach doiciúil gan chall orthu agus iad ag tabhairt faoin nós imeachta.

(79) Le linn dóibh a shuí an raibh fiontraí mímhacánta nó nach raibh, d'fhéadfadh údaráis bhreithiúnacha nó riaracháin imthosca mar a leanas a chur san áireamh: cineál agus fairsinge na bhfiachas; an tráth a tabhaíodh an fiachas; na hiarrachtaí atá déanta ag an bhfiontraí an fiachas a íoc agus oibleagáidí dlíthiúla a chomhlíonadh, lena n-áirítear ceanglais maidir le ceadúnú poiblí agus an gá atá le leabharchoimeád ceart; gníomhaíochtaí a rinne an fiontraí chun cúlarach creidiúnaithe a bhac; sásamh na ndualgas atá ar fhiontraithe ar stiúrthóirí cuideachta iad i gcás gur dócha an dócmhainneacht; agus comhlíonadh dhlí iomaíochta an Aontais agus dlí iomaíochta náisiúnta agus dhlí saothair an Aontais agus dlí saothair náisiúnta. Ba cheart é a bheith indéanta maoluithe den sórt sin a thabhairt isteach freisin a bhaineann leis an tréimhse sular féidir fiachais a urscaoileadh go hiomlán agus sular féidir deireadh a chur le dícháilithe, i gcás nár chomhlíon an fiontraí oibleagáidí áirithe dlíthiúla, lena n-áirítear oibleagáidí faoi nach mór brabús na gcreidiúnaithe a uasmhéadú, oibleagáidí a d'fhéadfadh a bheith ina n-oibleagáid ghinearálta faoi nach mór ioncam nó sócmhainní a ghiniúint. De bhreis air sin, ba cheart é a bheith indéanta maoluithe sonracha a thabhairt isteach i gcás inar gá an chothromaíocht idir cearta an fhéichiúnaí agus cearta an chreidiúnaí nó na gcreidiúnaithe a ráthú, amhail i gcás gur duine nádúrtha an creidiúnaithe a bhfuil níos mó cosanta ag teastáil uaidh ná ón bhféichiúnaí.

(80) D'fhéadfaí údar a thabhairt freisin i gcás nach gcumhdaíonn an fiontraí costas an nós imeachta as a dtagann urscaoileadh fiachais, lena n-áirítear táillí na n-údarás breithiúnach nó riaracháin agus cleachtóirí dócmhainneachta i réimse an athstruchtúraithe. Ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann foráil a dhéanamh gur féidir, tar éis an t-urscaoileadh a dheonú, tairbhí an urscaoilte sin a chúlghairm i gcás, mar shampla, go dtiocfadh feabhas suntasach ar dhálaí airgeadais an fhéichiúnaí de bharr imthosca nach mbeifí ag súil leo, amhail crannchur a bhuachan nó teacht chun oidhreacht nó tabhartas a shealbhú. Níor cheart cosc a chur ar na Ballstáit maoluithe breise a thabhairt i gcúinsí atá sainithe go maith agus nuair atá údar cuí leo.

(81) I gcás ina bhfuil cúis lena bhfuil údar cuí mar a leagtar síos sa dlí náisiúnta, d'fhéadfadh sé a bheith iomchuí an deis urscaoilte le haghaidh cineálacha áirithe fiachais a theorannú. Níor cheart é a bheith indéanta ag na Ballstáit fiachais urraithe a eisiamh ó bheith incháilithe don urscaoileadh ach amháin suas go dtí luach na comhthaobhachta arna chinneadh leis an dlí náisiúnta, agus gur cheart go gcaithfí leis an gcuid eile den fhiachas mar fhiachas neamhurraithe. Ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann catagóirí breise fiachais a eisiamh i gcás ina bhfuil údar cuí leis sin.’

4 Foráiltear don mhéid seo a leanas le hAirteagal 1 den Treoir sin:

‘1. Leagtar síos leis an Treoir seo rialacha maidir leis an méid seo a leanas:

[...]

(b) nósanna imeachta as a dtiocfadh urscaoileadh fiachais a thabhaigh fiontraithe dócmhainneacha; agus

[...]

2. Níl feidhm ag an Treoir seo maidir leis na nósanna imeachta dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo a bhaineann le féichiúnaithe arb éard atá iontu:

[...]

(h) daoine nádúrtha nach bhfuil ina bhfiontraithe.

[...]

4. Féadfaidh na Ballstáit cur i bhfeidhm na nósanna imeachta dá dtagraítear i bpointe (b) de mhír 1 a shíneadh chuig daoine nádúrtha dócmhainneacha nach fiontraithe iad.

[...]’

5 Is faoi Theideal III den Treoir sin, dar teideal ‘Urscaoileadh fiachais agus dícháilíochtaí’ atá Airteagail 20 go 24 di.

6 Foráiltear mar seo a leanas le hAirteagal 20 den Treoir chéanna, dar teideal ‘Rochtain ar urscaoileadh’:

‘1. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh rochtain ag fiontraithe dócmhainneacha ar nós imeachta amháin ar a laghad ar féidir urscaoileadh fiachais iomlán teacht as i gcomhréir leis an Treoir seo.

Féadfaidh na Ballstáit a cheangal go bhfuil deireadh tagtha leis an gceird, leis an ngnó, leis an gceardaíocht nó leis an ngairm lena mbaineann fiachais fiontraí atá dócmhainneach.

2. Sna Ballstáit ina bhfuil urscaoileadh iomlán fiachais ag brath ar aisíoc páirteach fiachais ag an bhfiontraí, áiritheoidh na Ballstáit go bhfuil an oibleagáid aisíocaíochta ghaolmhar bunaithe ar staid aonair an fhiontraí agus, go háirithe, go bhfuil sí comhréireach le hioncam agus le sócmhainní in-urghafa nó indiúscartha an fhiontraí thar an tréimhse urscaoilte, agus go gcuirtear san áireamh leas cothromais na gcreidiúnaithe léi.

3. Áiritheoidh na Ballstáit go bhféadfaidh fiontraithe a urscaoileadh óna bhfiacha tairbhiú de chreataí náisiúnta atá ann cheana lena bhforáiltear do thacaíocht ghnó d'fhiontraithe, lena n-áirítear rochtain ar fhaisnéis ábhartha chothrom le dáta faoi na creataí seo.’

7 Is mar seo atá an léamh ar Airteagal 23 den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht, dar teideal ‘Na maoluithe’:

‘1. De mhaolú ar Airteagail 20 go 22, déanfaidh na Ballstáit forálacha a choinneáil ar bun nó a thabhairt isteach a dhiúltaíonn nó a shrianann rochtain ar urscaoileadh fiachais nó a chúlghaireann leas an urscaoilte sin nó lena bhforáiltear do thréimhsí níos faide chun urscaoileadh iomlán fiachais a fháil nó tréimhsí dícháilithe níos faide i gcás ina ndearna an fiontraí dócmhainneach é féin a iompar go mímhacánta nó de mheon mímhacánta faoin dlí náisiúnta i leith creidiúnaithe nó geallsealbhóirí eile nuair a bhí féichiúnas ag teacht air, le linn imeachtaí dócmhainneachta nó le linn don fhiachas a bheith á íoc, gan dochar do na rialacha náisiúnta maidir le dualgas cruthúnais.

2. De mhaolú ar Airteagail 20 go 22, féadfaidh na Ballstáit forálacha a choinneáil ar bun nó a thabhairt isteach a dhiúltaíonn nó a shrianann rochtain ar urscaoileadh fiachais nó a chúlghaireann leas an urscaoilte nó lena bhforáiltear do thréimhsí níos faide chun urscaoileadh iomlán fiachais a fháil nó tréimhsí dícháilithe níos faide i ndálaí áirithe atá dea-shainithe agus i gcás ina bhfuil údar cuí leis na maoluithe sin, amhail::

(a) i gcás ina ndearna an fiontraí dócmhainneach sárú substaintiúil ar na hoibleagáidí faoi phlean aisíocaíochta nó ar aon oibleagáid dhlíthiúil eile a bhfuil sé mar aidhm aici leasanna creidiúnaithe a choimirciú, lena n-áirítear an oibleagáid chun brabús a uasmhéadú do chreidiúnaithe;

(b) i gcás inar mhainnigh an fiontraí dócmhainneach na hoibleagáidí faisnéise nó comhoibrithe faoi dhlí an Aontais agus faoin dlí náisiúnta a chomhlíonadh;

(c) i gcás iarratais mhíchuí ar urscaoileadh fiachais;

(d) i gcás iarratas breise ar urscaoileadh laistigh de thréimhse áirithe tar éis urscaoileadh iomlán fiachais a dheonú don fhiontraí dócmhainneach nó i gcás inar diúltaíodh urscaoileadh fiachais iomlán don fhiontraí mar gheall ar shárú tromchúiseach ar oibleagáidí faisnéise nó comhoibrithe;

(e) i gcás nach gclúdaítear costas an nós imeachta as a dtagann urscaoileadh fiachais; nó

(f) i gcás inar gá maolú chun an chothromaíocht idir cearta an fhéichiúnaí agus cearta creidiúnaí amháin nó níos mó a ráthú.

[…]

4. Féadfaidh na Ballstáit catagóirí sonracha d'fhiachas a eisiamh ó urscaoileadh fiachais, nó rochtain ar urscaoileadh fiachais a shrianadh nó tréimhse urscaoilte níos faide a leagan síos i gcás ina bhfuil údar cuí leis an eisiamh, leis na srianta nó leis na tréimhsí níos faide sin, amhail sna cásanna seo a leanas:

(a) fiachais urraithe;

(b) fiachais a eascraíonn as pionóis choiriúla nó atá nasctha leis na pionóis sin;

(c) fiachais a eascraíonn as dhliteanas de dhroim torta;

(d) fiachais a bhaineann le hoibleagáidí cothabhála a eascraíonn ó ghaol teaghlaigh, ó thuismíocht, ó phósadh nó ó chleamhnas;

(e) fiachais a tabhaíodh tar éis cur isteach ar an nós imeachta as a dtagann urscaoileadh fiachais nó tar éis é a thionscnamh; agus

(f) fiachais a eascraíonn as oibleagáid chun íoc as costas an nós imeachta as a dtagann urscaoileadh fiachais.

[...]'

Dlí na Spáinne

TRLC

8 Is é an dlí is infheidhme *rationae temporis* maidir leis na díospóidí sna príomhimeachtaí Real Decreto Legislativo 1/2020 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Concursal (Foraithne Reachtach Ríoga 1/2020 lena bhformheastar téacs athmhúnlaithe an Dlí Dócmhainneachta) an 5 Bealtaine 2020 (BOE Uimh. 127 an 7 Bealtaine 2020, lch. 31518), arna leasú le Ley 16/2022 del texto refundido de la Ley Concursal, aprobado por el Real Decreto Legislativo 1/2020, para la transposición de la Directiva (AE) 2019/1023 (Dlí 16/2022 lena leasaítear téacs athmhúnlaithe an Dlí Dócmhainneachta, arna fhormheas le Foraithne Reachtach Ríoga 1/2020, d'fhonn Treoir (AE) 2019/1023) an 5 Meán Fómhair 2022 (EBO Uimh. 214 an 6 Meán Fómhair 2022, lch. 123682) a thrasuí.

9 De réir fhoclaíocht an bhrollaigh atá ar dhlí 16/2022:

'[...]

[...] I gcás gur duine nádúrtha an féichiúnaí dócmhainneach, féachtar le himeachtaí dócmhainneachta féichiúnaithe de mheon macánta a shainaithint agus urscaoileadh páirteach a bhfiach a thairiscint dóibh, rud a chuirfidh ar a gcumas tairbhe a bhaint as dara seans agus a chosnaíonn iad ó bhogadh i dtreo an scáthgheilleagair nó na himeallachta.

[...]

Leis an [Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht] ceanglaítear ar na Ballstáit uile sásra dara deis a thabhairt isteach chun cathú ar fhéichiúnaithe athlonnú chuig tíortha eile ina ndéantar foráil cheana maidir le sásraí den sórt sin, agus an costas a bheadh i gceist don fhéichiúnaí agus dá chreidiúnaithe araon. Ag an am céanna, meastar go bhfuil caighdeánú sa réimse seo bunriachtanach d'fheidhmiú an mhargaidh aonair Eorpaigh.

Ar cheann de na hathruithe is radacaí ar na rialacha nua, in ionad urscaoileadh a chur faoi réir cineál áirithe fiachais a urscaoileadh (dá bhforáiltear in Airteagal 487.2 den téacs athmhúnlaithe den Dlí Dócmhainneachta), glactar córas urscaoilte de réir fiúntais ina bhféadfadh rochtain a bheith ag aon fhéichiúnaí, bíodh sé ina fhiontraí nó ná bíodh, ar choinníoll go gcomhlíonann sé an ceanglas maidir le meon macánta ar a bhfuil an institiúid sin ag brath, ar urscaoileadh a fhiacha go léir, seachas iad siúd a mheastar, go heisceachtúil agus mar gheall ar a gcineál

speisialta, nach bhfuil incháilithe go dlíthiúil chun urscaoileadh a fháil. Coinnítear an rogha, ar ghlac reachtas na Spáinne cheana féin léi in 2015, géilleadh a dheonú d'aon fhéichiúnaí ar duine nádúrtha é atá ag gníomhú de mheon macánta, bíodh sé ina fhiontraí nó ná bíodh.

[...]

Is é meon macánta an fhéichiúnaí bunchloch an urscaoilte. I gcomhréir leis na moltaí ó chomhlachtaí idirnáisiúnta, bunaítear teorannú normatach ar mheon macánta, trí thagairt a dhéanamh d'iompraíochtaí oibiachtúla áirithe a liostaítear go cuimsitheach (liosta iata), gan patrúin iompraíochta atá doiléir nó nach bhfuil sonrach go leor a úsáid, nó i gcás ina gcuireann cruthúnas ualach dodhéanta ar an bhféichiúnaí. [...]

[...]

Beidh feidhm ag urscaoileadh fiachais maidir le gach éileamh faoi imeachtaí dócmhainneachta agus éilimh in aghaidh sócmhainní. Bunófar eisceachtaí, i gcásanna áirithe, ar an tábhacht ar leith a ghabhann leo a bheith á sásamh do shochaí chothrom agus chomhpháirteach agus leithleach atá bunaithe ar an smacht reachta, atá bunaithe ar an smacht reachta (amhail fiacha cothabhála, fiacha a eascraíonn ó éilimh faoi rialú an dlí phoiblí, fiacha a eascraíonn ó chionta coiriúla nó fiacha a eascraíonn ó dhliteanas tortach). Dá bhrí sin, tá urscaoileadh fiachais d'éilimh arna rialú ag an dlí poiblí faoi réir teorainneacha áirithe agus ní féidir leis tarlú ach amháin tráth an chéad urscaoilte fiachais, agus ní féidir leis tarlú i gcásanna ina dhiaidh sin. I gcásanna eile, tá údar leis an eisceacht de bharr sineirgí nó seachtrachtaí diúltacha a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar urscaoileadh cineálacha áirithe fiachais: d'fhéadfadh urscaoileadh fiachais mar thoradh ar an oibleagáid costais an nós imeachta as a dtagann urscaoileadh fiachais a íoc tríú páirtithe áirithe a dhíspreagadh ó chomhoibriú leis an bhféichiúnaí chun na críche sin (e.g. dlíodóirí), rud a chuirfeadh cosc ar an bhféimheach rochtain a fháil ar a chomhad. Ar an gcaoi chéanna, bhainfeadh urscaoileadh fiachais i leith éileamh a bhfuil fíor-ráthaíochtaí acu an bonn – gan aon bhunús chun amhlaidh a dhéanamh – de cheann de na gnéithe riachtanacha den rochtain ar chreidmheas agus, dá bhrí sin, d'fheidhmiú cuí na ngeilleagar nua-aimseartha, eadhon díolúine creidiúnaí a bhfuil fíor-ráthaíocht dhaingean aige ó na heasnaimh dhócmhainneachta nó ó mhainneachtain an fhéichiúnaí. Ar deireadh, mar eisceacht, údaraítear don chúirt neamh-urscaoileadh iomlán nó páirteach fiach áirithe a ordú i gcás inar gá sin chun dócmhainneacht an chreidiúnaí a sheachaint.

[...]'

10 Foráiltear mar seo a leanas in Airteagal 486 TRLC:

'Féadfaidh féichiúnaí ar duine nádúrtha é, bíodh sé ina thrádálaí nó ná bíodh, iarratas a dhéanamh ar urscaoileadh fiach gan íoc i gcomhréir leis na téarmaí agus na coinníollacha a leagtar síos sa Dlí seo, ar choinníoll gur féichiúnaí é atá ag gníomhú de mheon macánta:

1° [t]rí na sócmhainní a chur isteach i bplean íocaíochta gan iad a leachtú roimh ré, i gcomhréir leis an scéim urscaoilte fiachais dá dtagraítear i bhForoinn 1 d'Alt 3 thíos; nó

2° [t]rí leachtú eastát na sócmhainní, agus sa chás sin beidh an t-urscaoileadh fiachais faoi réir an réimis dá bhforáiltear i bhfo-alt 2 d'Alt 3 thíos, más é is cúis le clabhsúr na n-imeachtaí dócmhainneachta deireadh chéim leachtaithe na sócmhainní nó neamhdhóthanacht na n-imeachtaí dócmhainneachta chun na héilimh i gcoinne an eastáit a shásamh.'

11 Is mar a leanas atá an fhoclaíocht in Airteagal 487 TRLC:

‘1. Ní bheidh féichiúnaí atá i gceann de na cásanna seo a leanas in ann an t-urscaoileadh fiachais gan íoc a fháil:

1° Más rud é, le linn na 10 mbliana sula ndearnadh an t-iarratas ar urscaoileadh, gur ciontaíodh é le breithiúnas críochnaitheach príosúnachta, fiú má cuireadh ar fionraí é nó má cuireadh é ina ionad, le haghaidh coireanna in aghaidh maoin agus in aghaidh an oird shocheacnamaíoch, le haghaidh falsú doiciméad, in aghaidh an Státchiste agus na slándála sóisialta nó in aghaidh chearta na n-oibrithe, ar choinníoll gurb ionann an pionós uasta don choir agus 3 bliana nó níos mó, mura rud é, ar dháta tíolactha an iarratais ar urscaoileadh, go mbeidh dliteanas coiriúil ídithe agus go mbeidh na hoibleagáidí airgid a eascraíonn as an gcoir urscaoilte.

2° Más rud é, le linn na 10 mbliana roimh an iarratas ar urscaoileadh, gur gearradh pionós air le cinneadh riaracháin críochnaitheach mar gheall ar chion cánach an-tromchúiseach, nó sárú ar an tslándáil shóisialta nó ar an ord sóisialta, nó más rud é, le linn na tréimhse céanna, inar tugadh cinneadh críochnaitheach maidir le dliteanas táinisteach, ach amháin i gcás inar chomhlíon an duine sin a dhliteanas ina iomláine ar thaisceadh an iarratais ar dhíolúine.

I gcás sáruithe tromchúiseacha, ní fhéadfaidh féichiúnaithe ar cuireadh smachtbhannaí orthu as méid is mó ná caoga faoin gcéad den mhéid atá incháilithe do urscaoileadh ag [AEAT] dá dtagraítear in Airteagal 489.1.5º urscaoileadh a fháil ach amháin más rud é, ar an dáta a cuireadh isteach an t-iarratas ar urscaoileadh, gur íoc siad na fiacha uile a bhfuil dliteanas acu ina leith.

3° I gcás inar dearbhaíodh an dócmhainneacht a bheith calaoiseach. Mar sin féin, má dearbhaíodh an dócmhainneacht a bheith calaoiseach de bharr nár chomhlíon an féichiúnaí an oibleagáid iarratas a dhéanamh ar dhearbhú dócmhainneachta in am trátha, agus dá bharr sin amháin, féadfaidh an chúirt na himthosca inar tharla an mhoill a chur san áireamh.

Más rud é, sna 10 mbliana roimh an iarratas ar urscaoileadh, gur dearbhaíodh duine lena mbaineann sa bhreithiúnas lena n-aicmítear dócmhainneacht tríú páirtí atá aicmithe mar chalaois, mura rud é, ar an dáta a chuirtear isteach an t-iarratas ar urscaoileadh, go mbeidh na fiacha go léir a bhfuil sé freagrach astu íoctha aige.

I gcás inar mhainnigh sé na hoibleagáidí comhair agus faisnéise a chomhlíonadh i leith an bhreithimh dócmhainneachta agus an chleachtóra dócmhainneachta.

6° I gcás inar thug sí faisnéis bhréagach nó mhíthreorach nó inar iompair sí í féin go místuama nó go faillíoch agus fiach á thabhú aici nó a hoibleagáidí á gcomhlíonadh aici, fiú gan breithiúnas a bheith tuillte aici lena gcáilítear an dócmhainneacht mar dhócmhainneacht chalaoiseach. [...]

[...]

2. Sna cásanna dá dtagraítear i bpointí 3 agus 4 den mhír roimhe seo, mura bhfuil an t-aicmiú críochnaitheach fós, cuirfidh an chúirt an cinneadh maidir le hurscaoileadh fiachais ar fionraí go dtí go mbeidh an t-aicmiú críochnaitheach. [...]’

12 Foráiltear mar seo a leanas in Airteagal 489 TRLC:

‘1. Bainfidh urscaoileadh fiachais le gach fiach atá gan íoc, cé is moite den mhéid seo a leanas:

[...]

2° Fiacha dliteanais shibhialta a dhíorthaíonn ó chion.

[...]

5° Fiacha a eascraíonn as éilimh faoi rialú an dlí phoiblí. Mar sin féin, fiacha a dtagann bainistiú aisghabhála ina leith faoi inniúlacht [AEAT], féadfar iad a aisíoc suas le huasmhéid EUR 10 000 in aghaidh an fhéichiúnaí; don chéad EUR 5 000 d’fhiachas, beidh an urscaoileadh iomlán, agus as an méid sin sroichfidh an urscaoileadh caoga faoin gcéad den fhiach suas go dtí an t-uasmhéid a léirítear. Ar an gcaoi chéanna, féadfar fiacha slándála sóisialta a urscaoileadh i leith an mhéid chéanna agus faoi na coinníollacha céanna. Déanfar an méid a urscaoilfear, suas go dtí an uasteorainn thuasluaite, a chur i bhfeidhm san ord tosaíochta contrártha a leagtar síos leis an Dlí seo agus, laistigh de gach aicme, de réir fhad a sheirbhíse.

6° Fiachais i leith fíneálacha a fhorchuirtear ar an bhféichiúnaí in imeachtaí coiriúla agus i leith pionóis riaracháin an-tromchúiseacha.

7° Fiacha a bhaineann le táillí cúirte agus costais a bhaineann le próiseáil an iarratais ar urscaoileadh.

[...]

3. Féadfaidh éileamh arna rialú ag an dlí poiblí a bheith faoi réir urscaoileadh fiachais suas go dtí an méid a leagtar síos sa dara habairt de mhír 1 (5), ach ní fhéadfar aon mhéid a tharscaoileadh tráth an chéad urscaoilte fiachais ach amháin tráth an urscaoilte ina dhiaidh sin ar méid é a d'fhéadfadh an féichiúnaí céanna a fháil.’

13 Foráiltear mar seo a leanas in Airteagal 493 TRLC:

1. Aon chreidiúnaí a ndéanann urscaoileadh fiachais difear dó, beidh sé i dteideal iarratas a dhéanamh chuig an gcúirt dócmhainneachta chun urscaoileadh fiachais a chúlghairm sna cásanna seo a leanas:

[...]

Más rud é, tráth an iarratais, go bhfuil imeachtaí coiriúla nó riaracháin amhail dá bhforáiltear in Airteagal 487.1 1.º agus 2.º ar siúl agus, laistigh de 3 bliana ó rinneadh an t-iarratas ar urscaoileadh i gcás nach ann don eastát gníomhach nó i gcás leachtú an eastáit ghníomhaigh, nó i gcás urscaoileadh sealadach i gcás plean aisíocaíochta, eiseofar ciontú críochnaitheach nó cinneadh riaracháin críochnaitheach.

2. Ní fhéadfar cúlghairm a iarraidh tar éis do thréimhse 3 bliana dul in éag ó dháta an urscaoilte le leachtú an eastáit ghníomhaigh, nó tar éis urscaoileadh sealadach i gcás plean aisíocaíochta.’

An Dlí um Chánachas Ginearálta

14 Foráiltear mar a leanas le hAirteagal 43(1)(b) de Ley 58/2003, General Tributaria (Dlí 58/2003 um Chánachas Ginearálta) an 17 Nollaig 2003 (BOE Uimh. 302 an 18 Nollaig 2003, lch. 44987), sa leagan atá infheidhme i leith fhíorais an cháis atá idir lámha (an Dlí um Chánachas Ginearálta):

‘Beidh na daoine nó na heintitis seo a leanas faoi dhliteanas i gcomhpháirt agus go leithleach maidir leis an bhfiachas cánach:

[...]

b) Stiúrthóirí *de jure* nó *de facto* ar dhaoine dlítheanacha a scoir dá gcuid gníomhaíochtaí, i leith oibleagáidí cánach na ndaoine sin atá tagtha chun cinn agus atá gan íoc tráth an scoir, i gcás nach bhfuil na bearta is gá chun iad a íoc déanta acu nó go bhfuil comhaontuithe nó bearta déanta acu a bhfuil neamhíocaíocht mar thoradh orthu.’

15 Foráiltear mar seo a leanas in Airteagal 191 den Dlí um Chánachas Ginearálta:

‘1. Is coir cánach é gan an dliteanas cánach iomlán nó cuid de a íoc laistigh den tréimhse a leagtar síos le reachtaíocht gach cánach, ar dliteanas é ba cheart a bheith mar thoradh ar aistriú ceart cánach, mura ndéantar é a choigeartú i gcomhréir le hAirteagal 27 nó le hAirteagal 161(1)(b) den Dlí seo.

[...]

Is mionchion, coir thromchúiseach nó coir an-tromchúiseach a bheidh sa choir cánach dá bhforáiltear san Airteagal seo i gcomhréir le forálacha na míreanna seo a leanas.

Is é an bonn atá leis an bpionós an méid nach n-áirítear san aistriú táillí, mar thoradh ar an sárú a bheith déanta.

[...]

4. Tá an choir an-tromchúiseach nuair a úsáidtear modhanna calaoiseacha.

Tá an sárú an-tromchúiseach freisin, fiú murar úsáideadh aon mhodhanna calaoiseacha, in éagmais suimeanna a coinníodh siar nó ar cheart iad a choinneáil siar, nó [in éagmais íocaíochta] íocaíochtaí ar cuntas, ar choinníoll gur céatadán níos mó ná 50 % de bhunmhéid an phionóis iad na hasbhaintí a rinneadh agus nár íocadh, chomh maith leis na tráthchodanna barúlacha agus neamhíoctha.

[...]’

An díospóid sna príomhimeachtaí agus na ceisteanna a tharchuirtear le haghaidh réamhrialú

Cás C-289/23, Corván

16 An 7 Iúil 2022, d'iarr A go dtionscnófaí imeachtaí dócmhainneachta i dtaca leis agus thuairiscigh sé fiacha arbh fhiú EUR 537 787,69 iad. Ós rud é gur dhearbhaigh an chúirt a rinne an tarchur go raibh an féichiúnaí dócmhainneach agus gur chuir sí deireadh leis na himeachtaí sin mar gheall ar easpa sócmhainní an 26 Iúil 2022, rinne an féichiúnaí sin iarratas ar urscaoileadh fiachais iomlán an 28 Meán Fómhair 2022. An 19 Deireadh Fómhair 2022, dhearbhaigh an chúirt sin go raibh agóid AEAT i gcoinne an urscaoilte fiachais sin inghlactha, mar gheall ar éilimh éagsúla arna rialú ag an dlí poiblí a bheith ann.

17 Os comhair na cúirte a rinne an tarchur, áitíonn AEAT, ar an gcéad dul síos, go bhfuil an agóid sin bunaithe ar chinneadh críochnaitheach a bheith ann, ar feadh níos lú ná 10 mbliana, maidir le dliteanas táinisteach, bunaithe ar Airteagal 43 den Dlí Ginearálta Cánach, arb ionann é agus EUR 114 408.09 i bhfiacha cánach agus pionóis dlite ag an gcuideachta a raibh A ina stiúrthóir uirthi, agus, dá bhrí sin, nár ghníomhaigh an féichiúnaí sin de mheon macánta. Cuireann sé leis sin, ar an taobh eile, go bhfuil cuid de na héilimh lena mbaineann poiblí agus, dá bhrí sin, go bhfuil siad eisiata ó urscaoileadh fiachais.

18 Tugann an chúirt a rinne an tarchur dá haire, go háirithe, ar an gcéad dul síos, gur chinn an Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach, an Spáinn), lena breithiúnas Uimh. 381/2019 an 2 Iúil 2019 (ES:TS:2019:2253), agus an Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht á trasuí i ndlí na Spáinne, gur roghnaigh reachtas na Spáinne samhail normatach de 'mheon macánta', agus mar thoradh air sin go n-eascraíonn an mímhacántacht as sraith imthosca arna leagan síos le dlí a chinneadh. Dá bhrí sin, níl sé de chumhacht ag na cúirteanna measúnú a dhéanamh ar na himthosca a chuireann cosc ar rochtain ar urscaoileadh fiachais agus tá a bhfeidhm teoranta do chinneadh a dhéanamh an gcomhlíontar na himthosca a leagtar síos le dlí. Dá bhrí sin, ní bhaineann coincheap an 'mheoin mhacánta' leis an gcoincheap ginearálta a leagtar síos leis an gCód Sibhialta, ach le comhlíonadh coinníollacha áirithe. Sa reachtaíocht a bhí i bhfeidhm díreach roimh an trasuí sin, measadh go raibh féichiúnaí ag gníomhú de mheon macánta i gcás inar comhlíonadh dhá choinníoll, eadhon, ar an gcéad dul síos, nach raibh aon dócmhainneacht chalaoiseach ann agus, ar an dara dul síos, nár ciontaíodh é i gcionta áirithe le breithiúnas críochnaitheach. Dá bhrí sin, is é paradacsa an trasuite sin gur tugadh isteach leis córas le haghaidh rochtain ar urscaoileadh fiachais atá níos sriantaí ná an córas roimh an trasuí céanna, rud a ardaíonn amhras tromchúiseach maidir lena chomhoiriúnacht le dlí an Aontais.

19 Ina theannta sin, measann an chúirt a rinne an tarchur, sa chás seo, go bhféadfadh sé gur bunaíodh le trasuí na Treorach maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht córas dreasachtaí chun éilimh a íoc a bheadh deacair a aisghabháil ag na húdaráis phoiblí i gcás dócmhainneachta agus nach bhfuil an córas sin bunaithe ar choincheap an 'mheoin mhacánta' ar thaobh an fhéichiúnaí. Fiafraíonn an chúirt sin an bhfuil an trasuí sin i gcomhréir le hAirteagal 23(2) den Treoir sin agus an bhfuil amhras uirthi freisin maidir le léiriú Airteagal 23(4) den Treoir sin.

20 Sna himthosca sin, chinn Juzgado de lo Mercantil nº 1 de Alicante (Cúirt Tráchtála Uimh. 1 de Alicante) bac a chur ar na himeachtaí agus na ceisteanna seo a leanas a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais i gcomhair réamhrialú:

‘(1) Tá an méid seo a leanas ina ábhar amhrais maidir le hAirteagal 23(2) [den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht]:

a) Maidir le hAirteagal 23(2) den Treoir, an bhfuil léiriú le déanamh air amhail go gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht naisiúnta lena gcuirtear bac ar rochtain ar urscaoileadh fiachais sa mhéid dá bhforáiltear le hAirteagal 487.1.2º [TRLC], a mhéid is nár foráladh don teorainn sin sa reachtaíocht sular trasuíodh an Treoir lenar aithníodh an ceart chun urscaoileadh agus lenar thug an reachtóir isteach í *ex novo*? Go háirithe, an bhféadfadh an reachtas náisiúnta, agus an Treoir [sin] á trasuí, […] foráil a dhéanamh do shrianta níos déine ar rochtain ar urscaoileadh ná na teorainneacha dá bhforáiltear leis an reachtaíocht roimhe sin, go mór mór i gcás nach bhfreagraítear leis an teorainn sin do na himthosca dá bhforáiltear le hAirteagal 23(2) den Treoir [chéanna sin]?

b) I gcás ina dtugann an Chúirt Bhreithiúnais freagra diúltach ar an gceist roimhe seo, maidir le hAirteagal 23(2) [den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht], an bhfuil léiriú le déanamh amhail go gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht naisiúnta lena gcuirtear bac ar rochtain ar urscaoileadh *i gcás, le linn na 10 mbliana sula ndearnadh an t-iarratas ar urscaoileadh, gur gearradh pionós ar an duine lena mbaineann trí chinneadh riaracháin críochnaitheach as coireanna tromchúiseacha cánach, coireanna a bhaineann leis an tslándáil shóisialta nó leis an ord sóisialta, nó i gcás, le linn na tréimhse céanna, inar tugadh cinneadh críochnaitheach maidir le dliteanas táinisteach i gcoinne an fhéichiúnaí, ach amháin i gcás inar chomhlíon an duine sin a dhliteanas ina iomláine ar thaisceadh an iarratais ar dhíolúine* (Airteagal 487.1.2º TRLC), a mhéid is go bhfuil athrú ar an gcóras lena n-aicmítear éilimh dhócmhainneachta intuigthe ón bhforas sin?

c) I gcás ina dtugann an Chúirt Bhreithiúnais freagra diúltach ar an gceist roimhe seo, maidir le hAirteagal 23(2) [den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht], an bhfuil léiriú le déanamh amhail go gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht naisiúnta lena gcuirtear bac ar rochtain ar urscaoileadh sa mhéid dá bhforáiltear le hAirteagal 487.1.2º TRLC i gcás […] inar tugadh cinneadh críochnaitheach maidir le dliteanas táinisteach i gcoinne an fhéichiúnaí, ach amháin i gcás inar chomhlíon an duine sin a dhliteanas ina iomláine, a mhéid nach bhfuil a leithéid d'imthoisc oiriúnach le cinneadh gurb ann do mheon mímhacánta an fhéichiúnaí? Chuige sin, an bhfuil sé ábhartha ar chor ar bith gur dearbhaíodh nár thángthas ar locht maidir leis an dócmhainneacht?

d) I gcás ina dtugann an Chúirt Bhreithiúnais freagra diúltach ar an gceist roimhe seo, maidir le hAirteagal 23(2) [den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht], an bhfuil léiriú le déanamh amhail go gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht naisiúnta lena gcuirtear bac ar rochtain ar urscaoileadh sa mhéid dá bhforáiltear le hAirteagal 487.1.2º TRLC toisc go ndearnadh coireanna nó go ndearnadh nó gur ordaíodh cinntí críochnaitheacha maidir le dliteanas táinisteach le linn na [10 mbliana] sula ndearnadh an t-iarratas ar urscaoileadh gan an dáta a ndearnadh an beart is cúis leis an dliteanas agus aon mhoill ar ghlacadh an chinnidh maidir le dliteanas táinisteach a chur san áireamh?

e) I gcás ina dtugann an Chúirt Bhreithiúnais freagra diúltach ar na ceisteanna roimhe seo, maidir le hAirteagal 23(2) den Treoir, an bhfuil léiriú le déanamh amhail go gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht naisiúnta lena gcuirtear bac ar rochtain ar urscaoileadh sa mhéid dá bhforáiltear le hAirteagal 487.1.2º TRLC a mhéid nár thug an reachtas naisiúnta údar leis an teorann sin mar is ceart?

(2) Tá an méid seo a leanas ina ábhar amhrais maidir le hAirteagal 23(4) [den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht]:

a) Maidir le hAirteagal 23(4) [den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht], an bhfuil léiriú le déanamh amhail go gcuirtear cosc leis ar a leithéid de reachtaíocht mar a fhoráiltear di le hAirteagal 487.1.2º TRLC ina n-áirítear forais le bac a chur ar rochtain ar urscaoileadh nach forais iad a áirítear sa liosta a leagtar amach in Airteagal 23(4) thuasluaite? Go háirithe, maidir leis an liosta foras atá in Airteagal 23(4) [réamhluaite], an bhfuil léiriú le déanamh amhail gur liosta *numerus clausus* é nó, a mhalairt air sin, an liosta *numerus apertus* é?

b) Sa mhéid gur liosta *numerus apertus* a bheadh ann agus go bhféadfadh an reachtas naisiúnta foráil a dhéanamh d'eisceachtaí eile seachas na heisceachtaí dá bhforáiltear leis an [Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht], an gcuirtear cosc le hAirteagal 23(4) den Treoir sin ar reachtaíocht naisiúnta lena leagtar amach riail ghinearálta gan éilimh arna rialú ag an dlí poiblí a urscaoileadh ach amháin in imthosca agus cainníochtaí fíor-theoranta gan beann ar chineál agus imthosca na bhfiach iarbhír arna rialú ag an dlí poiblí? Go háirithe, an bhfuil sé ábhartha sa chás seo gur ceadaíodh, de réir mar a rinneadh léiriú le cásdlí an Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach) ar an reachtaíocht a bhí ann roimhe sin lenar ceadaíodh éilimh áirithe arna rialú ag an dlí poiblí a urscaoileadh agus gur cuireadh srian leis na forálacha trasuite ar raon feidhme an urscaoilte?

c) I gcás ina dtugann an Chúirt Bhreithiúnais freagra diúltach ar an gceist roimhe seo, maidir le hAirteagal 23(4) [den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht], an bhfuil sé le meas go gcuirtear cosc leis ar a leithéid de reachtaíocht dá bhforáiltear le hAirteagal 489.1.5º TRLC lena leagtar amach riail ghinearálta gan éilimh arna rialú ag an dlí poiblí a urscaoileadh (cé is moite d'eisceachtaí áirithe lena mbaineann an chéad cheist eile le haghaidh réamhrialú) a mhéid a gcaitear ar bhealach níos fearr le creidiúnaithe poiblí ná le creidiúnaithe eile?

d) Go háirithe, agus i ndáil leis an gceist roimhe seo, an bhfuil sé ábhartha go bhforáiltear le reachtaíocht d'éilimh áirithe arna rialú ag an dlí poiblí a urscaoileadh, ach le haghaidh fiacha áirithe agus laistigh de shrianta sainiúla nach mbaineann le méid iarbhír an fhéich?

e) Ar deireadh ar fad, maidir le hAirteagal 23(4) [den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht] an bhfuil léiriú le déanamh amhail go gcuirtear cosc leis ar a leithéid de reachtaíocht dá bhforáiltear le hAirteagal 489.1.5º TRLC a mhéid a thugtar údar le [nó a eisiatar] hurscaoileadh tríd an [*tábhacht ar leith] a bhaineann lena [sásamh] do shochaí chothrom agus chomhpháirteach agus leithleach atá bunaithe ar an smacht reachta*, agus baineann an méid seo go ginearálta le héilimh phoiblí gan beann ar chineál iarbhír an éilimh? Go háirithe, an bhfuil sé ábhartha chuige sin go mbaintear úsáid as an údar ginearálta arna thabhairt d'fhiacha a áirítear in Airteagal 23(4) den Treoir [sin] agus do na himthosca nó na fiachais nach n-áirítear sna liostaí sin?'

Cás C-305/23, Bacigán

21 Rinne S.E.I., duine nádúrtha a d'éirigh dócmhainneach, iarratas ar urscaoileadh fiachais i gcomhthéacs imeachtaí dócmhainneachta a bhaineann leis. Ní raibh S.E.I., a raibh gníomhaíocht eacnamaíoch neamhspleách ar bun aige roimhe sin, ina fhiontraí a thuilleadh tráth thionscnamh na n-imeachtaí dócmhainneachta sin.

22 I gcomhthéacs na n-imeachtaí dócmhainneachta sin agus tar éis leachtú iomlán a shócmhainní, lena n-áirítear a lóistín, chuir S.E.I. iarratas ar urscaoileadh iomlán isteach an 18 Deireadh Fómhair 2022 i dtaca leis na fiacha a bhí fós gan íoc ar an dáta sin. Rinne AEAT agóid i gcoinne

na hiarrata sin ar an bhforas nach bhféadfaí S.E.I. a mheas mar fhéichiúnaí '*bona fide*' [(de mheon macánta)], ós rud é, le linn na 10 mbliana sula ndearnadh an t-iarratas sin, gur gearradh pionós air le cinneadh riaracháin críochnaitheach lena bhforchuirtear fíneáil EUR 504,99 air as 'coireanna tromchúiseacha cánach' de réir bhrí Airteagal 191 den Dlí Ginearálta Cánach, agus nár íocadh an fhíneáil sin tráth an iarratais chéanna le haghaidh urscaoileadh iomlán fiachais.

23 Agus an cás á éisteacht aici, tugann an chúirt a rinne an tarchur dá haire, ar an gcéad dul síos, gur bhain reachtas na Spáinne úsáid as an rogha dá bhforáiltear in Airteagal 1(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht agus gur leathnaigh sé, sa TRLC, cur i bhfeidhm na nósanna imeachta um urscaoileadh fiachais dá bhforáiltear leis an Treoir sin chuig daoine nádúrtha dócmhainneacha nach fiontraithe iad. Sa dara háit, fiafraíonn sí, ar an gcéad dul síos, an gá, i gcás den sórt sin, an Treoir sin a léiriú sa chaoi go gceanglaítear ar an reachtas náisiúnta rialacha a ghlacadh atá infheidhme maidir le daoine nádúrtha a chomhlíonann Airteagail 20 go 24 den Treoir sin. Ina dhiaidh sin, fiafraíonn an chúirt sin an féidir Airteagal 23 de, agus go háirithe mír 1 de, a léiriú sa chaoi go gcumhdaítear leis an gcoincheap 'mímhacánta nó de mheon mímhacánta' iompar faillíoch nó místuama ag féichiúnaí freisin. Ar deireadh, tá amhras ar an gcúirt sin maidir le léiriú ceart Airteagal 23(2), go háirithe maidir le cé acu atá nó nach bhfuil na himthosca a liostaítear in Airteagal 23(2)(a) go (f) uileghabhálach.

24 Sna himthosca sin, chinn Juzgado de lo Mercantil nº 10 de Barcelona (Cúirt Tráchtála Uimh. 10 de Barcelona) bac a chur ar na himeachtaí agus na ceisteanna seo a leanas a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais i gcomhair réamhrialú:

'(1) I gcás ina gcinneann an reachtas náisiúnta cur le raon feidhme na nósanna imeachta dá bhforáiltear maidir le hurscaoileadh fiachais arna dtabhú ag fiontraithe dócmhainneacha, ar chaoi go bhfuil daoine nádúrtha nach fiontraithe iad san áireamh ann, mar a fhoráiltear dó le hAirteagal 1(4) [den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht], an gá dó a reachtaíocht a chur ag teacht leis na forálacha i dTeideal III den Treoir [sin]?

I gcás ina dtugtar freagra dearfach ar an gcéad cheist sin,

(2) An áirítear i raon feidhme choincheap an iompair mhímhacánta atá in Airteagal 23(1) [den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht] iompar faillíoch nó meargánta an fhéichiúnaí is cúis leis an bhfiachas a thabhú?

I gcás ina dtugtar freagra diúltach ar an dara cheist sin,

(3) An seicliosta imthosca dea-shainithe, a bhfuil údar leo, iad na cásanna ar leith a áirítear i litreacha "a" go "f" d'Airteagal 23(2) [den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht], nó an bhféadfadh na [Ballstáit] imthosca dea-shainithe eile, a bhfuil údar leo, a leagan amach?

I gcás ina dtugtar freagra dearfach ar an tríú cheist ar chaoi go bhféadfadh na [Ballstáit] imthosca dea-shainithe, a bhfuil údar leo, a leagan amach nach ionann iad agus na cásanna ar leith a áirítear i litreacha "a" go "f" d'Airteagal 23(2) [den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht],

(4) an gcaithfeadh go mbeadh na himthosca dea-shainithe nua arna leagan amach ag an mBallstát bunaithe ar iompar mí-ionraic nó de mheon mímhacánta i ngach cás?

I gcás ina dtugtar freagraí [ar an tríú ceist agus ar an gceathrú ceist] amhail nach bhféadfadh na Stáit imthosca dea-shainithe a leagan amach nach ionann iad agus na cásanna ar leith a áirítear i litreacha "a" go "f" d'Airteagal 23(2) [den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht]; nó i gcás ina leagan siad amach iompar éagsúil dea-shainithe eile, nach mór go mbeadh siad bunaithe ar iompar an fhéichiúnaí atá mí-ionraic nó de mheon mímhacánta,

(5) An gcaithfear léiriú a dhéanamh, atá i gcomhréir le hAirteagal 23 den Treoir [maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht], ar a leithéid de fhoráil amhail Airteagal 487.1.2.º den leagan comhdhlúite [de TRLC] i gcás ina dtugtar faoi deara go ndéantar cion tromchúiseach cánach mar gheall ar iompar an fhéichiúnaí nach bhfuil mí-ionraic ná de mheon mímhacánta?'

Na ceisteanna arna dtarchur chun réamhrialú

Ceist 1(a) i gCás C-289/23 agus Ceist 3 i gCás C-305/23

25 Le cuid (a) den chéad cheist i gCás C-289/23 agus leis an tríú ceist i gCás C-305/23, fiafraíonn na cúirteanna a rinne an tarchur, go bunúsach, an gcaithfear Airteagal 23(2) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi go gciallaíonn sé go bhfuil liosta na n-imthosca a leagtar amach ann uileghabhálach nó nach bhfuil agus, mura bhfuil, an bhfuil sé de chumhacht ag na Ballstáit, agus an Treoir sin á trasuí ina ndlí náisiúnta acu, forálacha a ghlacadh lena gcuirtear srian níos mó ar rochtain ar an gceart chun fiachais a urscaoileadh ná an méid dá bhforáiltear leis an reachtaíocht náisiúnta roimhe sin trí rochtain ar urscaoileadh fiachais a dhiúltú nó a shrianadh, trí shochar an urscaoilte a chúlghairm nó trí fhoráil a dhéanamh do thréimhse níos faide le haghaidh urscaoileadh iomlán fiachais nó do thréimhse níos faide forghéillte in imthosca seachas na himthosca dá dtagraítear in Airteagal 23(2).

26 Ar an gcéad dul síos, maidir le cé acu atá nó nach bhfuil an liosta in Airteagal 23(2) den Treoir sin uileghabhálach, ba cheart a thabhairt faoi deara go bhfuil an focal 'amhail' agus go n-úsáidtear téarmaí a bhfuil an bhrí chéanna leo sna leaganacha teanga eile den fhoráil sin. Dá bhrí sin, is léir ó fhoclaíocht na forála sin nach liostaítear go huileghabhálach na himthosca éagsúla a liostaítear inti, ach mar léiriú.

27 Tacaítear leis an léiriú litriúil sin ar Airteagal 23(2) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht le haithris 80 den Treoir sin, lena bhforáiltear go bhfuil reachtóir an Aontais tar éis a mheas '[nár] cheart cosc a chur ar na Ballstáit maoluithe breise a thabhairt i gcúinsí atá sainithe go maith agus nuair atá údar cuí leo.'

28 Dá bhrí sin, ní mór Airteagal 23(2) a léiriú sa chaoi nach liosta uileghabhálach é an liosta imthosca a leagtar amach ann agus go bhfuil corrlach lánroghnach ag na Ballstáit lena gceadaítear dóibh forálacha a ghlacadh lena ndiúltaítear nó lena sriantar rochtain ar urscaoileadh fiachais, lena gcúlghairtear tairbhe an urscaoilte nó lena bhforáiltear do thréimhse níos faide chun fiachas a urscaoileadh nó a fhorghéilleadh in imthosca seachas na himthosca sin a liostaítear san fhoráil sin, ar choinníoll, mar is léir ó fhoclaíocht na forála sin, go bhfuil na himthosca sin sainithe go maith agus go bhfuil údar cuí le maoluithe den sórt sin.

29 Ar an dara dul síos, maidir le cé acu a fhéadfaidh nó nach bhféadfaidh na Ballstáit, agus an Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht á trasuí acu ina ndlí náisiúnta, maolú ar urscaoileadh fiachais a thabhairt isteach nár foráladh dó leis an reachtaíocht náisiúnta roimh an trasuí sin ar bhealach a chuirfeadh srian ar rochtain ar an gceart chun urscaoileadh fiachais lena

ngabhann buntáiste, ní mór a thabhairt faoi deara nach bhfuil aon fhianaise sa Treoir sin ná sna *travaux préparatoires* lena glacadh ónar féidir teacht ar an gconclúid go raibh sé beartaithe ag reachtas an Aontais an discréid atá ar fáil do na Ballstáit a theorannú ina leith sin trí chosc a chur orthu maoluithe den sórt sin a thabhairt isteach ina ndlí náisiúnta.

30 Os a choinne sin, trína fhoráil, le hAirteagail 23(2) den Treoir sin, féadfaidh na Ballstáit forálacha ‘a choinneáil ar bun nó a thabhairt isteach’ lena ndiúltaítear nó lena sriantar rochtain ar urscaoileadh fiachais nó lena gcúlghairtear leas an urscaoilte nó lena bhforáiltear do thréimhsí níos faide chun urscaoileadh iomlán fiachais a fháil nó tréimhsí dícháilithe níos faide i ndálaí áirithe atá dea-shainithe agus i gcás ina bhfuil údar cuí leis na maoluithe sin, amhail:

31 A mhéid a bhaineann leis na coinníollacha sin, le hAirteagal 23(2) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht cuirtear feidhmiú na rogha a dheonaítear ar an gcaoi sin do na Ballstáit in Airteagal 23(2) faoi réir na gcoinníollacha go mbaineann na maoluithe a ghlacann siad le ‘dálaí áirithe dea-shainithe’ agus go bhfuil ‘údar cuí leo’. Dá bhrí sin, nuair a ghlacann an reachtas náisiúnta forálacha lena bhforáiltear do mhaoluithe den sórt sin, ní mór na cúiseanna leis na maoluithe sin a bheith soiléir ón dlí náisiúnta nó ón nós imeachta as ar eascair siad agus ní mór leas poiblí dlisteanach a shaothrú leis na forais sin (breithiúnas an 11 Aibreán 2024, *Agencia Estatal de la Administración Tributaria (Eisiamh fiachas poiblí ó urscaoileadh fiachais)* (C-687/22, EU:C:2024:287, mír 42).

32 I ndáil leis sin, ceadaítear le haithris 78 den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht, ina dtagraítear do mhaoluithe ‘a bhfuil údar cuí leo ar bhonn cúiseanna arna leagan síos sa dlí náisiúnta’, agus le haithris 81 den Treoir sin, ina dtagraítear do chúis ‘lena bhfuil údar cuí mar a leagtar síos sa dlí náisiúnta’, a mheas gur leor na rialacha mionsonraithe a leagtar síos chun na críche sin sna córais dlí náisiúnta éagsúla a chomhlíonadh.

33 I bhfianaise na coda sin thuas, is fiú cuid (a) den chéad cheist i gCás C-289/23 agus an tríú ceist i gCás C-289/23 a fhreagairt trína rá go gcaithfear Airteagal 23(2) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi nach liosta uileghabhálach é an liosta imthosca a leagtar amach ann agus go bhfuil sé de cheart ag na Ballstáit, agus an Treoir sin á trasuí ina ndlí náisiúnta acu, forálacha a ghlacadh lena gcuirtear srian níos mó ar rochtain ar urscaoileadh fiachais ná mar a rinneadh roimhe seo faoin dlí náisiúnta, trí rochtain ar urscaoileadh fiachais a dhiúltú nó a shrianadh, trí urscaoileadh a chúlghairm nó trí thréimhsí níos faide a leagan síos chun urscaoileadh iomlán fiachais a fháil nó tréimhsí dícháilithe níos faide in imthosca áirithe seachas na himthosca sin a liostaítear in Airteagal 23(2), ar choinníoll go bhfuil na himthosca sin dea-shainithe agus go bhfuil údar cuí le maoluithe den sórt sin.

Ceist 1(b),(c) agus (d) i gCás C-289/23 agus Ceisteanna 2 agus 4 i gCás C-305/23

34 Le cuid (b), (c) agus (d) den chéad cheist i gCás C-289/23 agus leis an dara ceist agus an ceathrú ceist i gCás C-305/23, ar cheart déileáil leo le chéile, fiafraíonn na cúirteanna a rinne an tarchur, go bunúsach, an gcaithfear Airteagal 23 (1) agus (2) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc leo ar reachtaíocht náisiúnta lena leasaítear, i gcomhthéacs thrasuí na Treorach sin, ord rangaithe na n-éileamh dócmhainneachta is infheidhme sular glacadh na rialacha sin a mhéid a cheanglaíonn siad go n-íocfar éilimh phoiblí nach bhfuil faoi phribhléid tar éis imeachtaí dócmhainneachta chun go mbeidh sé in ann tairbhe a bhaint as urscaoileadh fiachais, go n-eisiafar rochtain ar urscaoileadh fiachais in imthosca ina raibh an féichiúnaí ag gníomhú go faillíoch nó go místuama, gan gníomhú dó go mímhacánta nó de mheon mímhacánta, agus go n-eisiafar rochtain ar urscaoileadh fiachais nuair is amhlaidh – le

linn na 10 mbliana roimh an iarratas ar urscaoileadh – gur gearradh pionós ar an bhféichiúnaí le cinneadh riaracháin críochnaitheach as cion cánach náisiúnta an tromchúiseach, nó as cion slándála sóisialta nó cion oird phoiblí nó i gcás inar tugadh cinneadh críochnaitheach maidir le dliteanas táinisteach ach amháin, ar an dáta a rinneadh an t-iarratas, gur íoc an féichiúnaí sin go hiomlán as a fhiacha cánach agus slándála sóisialta.

35 Ar an gcéad dul síos, maidir leis an gceist an gcaithfear Airteagal 23(2) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena modhnaítear, i gcomhthéacs thrasuí na Treorach sin, ord rangaithe na n-éileamh dócmhainneachta is infheidhme sula nglacfar an reachtaíocht sin a mhéid a éilítear léi go n-íocfar éilimh phoiblí nach bhfuil faoi phribhléid chun tairbhe a bhaint as urscaoileadh fiachais, ní mór a thabhairt faoi deara, ar an gcéad dul síos, gur dhá nós imeachta ar leith iad imeachtaí dócmhainneachta agus imeachtaí chun fiachas a urscaoileadh lena saothraítear cuspóirí sonracha. Má bhíonn deonú urscaoilte fiachais ag brath ar fhiachas poiblí a íoc, ní dhéanann sé sin difear d'aicmiú na n-éileamh sin mar éilimh 'faoi phribhléid', 'gnáthéilimh' nó éilimh 'fho-ordaithe' i ndiaidh dearbhú dócmhainneachta. Dá bhrí sin, ní cosúil go bhfuil athrú ar ord rangaithe na n-éileamh tar éis imeachtaí dócmhainneachta i gceist leis an oibleagáid fiachais phoiblí nach bhfuil faoi phribhléid a íoc chun tairbhe a bhaint as urscaoileadh fiachais.

36 Ar an dara dul síos, mar is léir ó mhír 33 den bhreithiúnas seo, níl an liosta atá san fhoráil sin uileghabhálach agus tá an chumhacht ag na Ballstáit, i gcomhthéacs thrasuí na Treorach sin ina ndlí náisiúnta, forálacha a ghlacadh lena ndiúltaítear nó lena sriantar rochtain ar urscaoileadh fiachais, lena gcúlghairtear sochar an urscaoilte nó lena bhforáiltear do thréimhse níos faide chun fiachas a urscaoileadh nó do dhícháiliú in imthosca dea-shainithe seachas na himthosca sin a liostaítear san fhoráil sin, fiú má chuireann na forálacha sin srian ar rochtain ar an gceart chun fiachas a urscaoileadh níos mó ná an rochtain dá bhforáiltear sa reachtaíocht náisiúnta roimhe sin. Agus an rogha sin á feidhmiú aige, féadfaidh Ballstát a cheangal go n-íocfar éilimh phoiblí nach bhfuil faoi phribhléid tar éis imeachtaí dócmhainneachta chun tairbhe a bhaint as urscaoileadh fiachais.

37 Mar sin féin, chuir reachtas an Aontais feidhmiú na rogha sin go sainráite faoi réir na gcoinníollacha go mbaineann na maoluithe dá dtagraítear san fhoráil sin le "imthosca áirithe dea-shainithe" agus go bhfuil "údar cuí" leo. Dá bhrí sin, nuair a ghlacann an reachtas náisiúnta forálacha lena bhforáiltear do mhaoluithe den sórt sin, ní mór na cúiseanna leis na maoluithe sin a bheith soiléir ón dlí náisiúnta nó ón nós imeachta as ar eascair siad agus ní mór leas poiblí dlisteanach a shaothrú leis na forais sin (féach, de réir análaí, breithiúnas an 8 Bealtaine 2024, *Instituto da Segurança Socia agus páirtithe eile*, C-20/23, EU:C:2024:389, mír 34 agus an cásdlí dá dtagraítear).

38 Maidir le híoc fiach poiblí neamhfhabhair a fhorchur, sa chás seo, chun go mbainfeadh féichiúnaí tairbhe as urscaoileadh fiachais, baineann sé sin le himthosca dea-shainithe. Ina theannta sin, ós rud é go bhfágann an oibleagáid sin gur féidir íocaíocht éileamh a fháil, ar éilimh iad a bheadh deacair do na húdaráis phoiblí a aisghabháil i gcás ina ndearbhódh na húdaráis phoiblí dócmhainneacht, ní chuirtear cosc ar údar cuí a bheith leis an maolú sin. Trína cheangal go n-íocfar na fiacha poiblí sin nach bhfuil faoi phribhléid, féadfaidh an reachtas leas poiblí dlisteanach a shaothrú, nach mór don chúirt a rinne an tarchur a fhíorú, áfach.

39 Dá bhrí sin, ní mór Airteagal 23(2) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi nach gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena gceanglaítear, i gcomhthéacs thrasuí na Treorach sin, go n-íocfar fiachais phoiblí nach bhfuil faoi phribhléid tar éis imeachtaí dócmhainneachta chun a bheith in ann tairbhe a bhaint as urscaoileadh fiachais ar choinníoll go bhfuil údar cuí leis an gcánachas sin.

40 Ar an dara dul síos, maidir leis an gceist an gcuirtear cosc le hAirteagal 23(2) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht ar reachtaíocht náisiúnta lena n-eisiatar rochtain ar urscaoileadh fiachais in imthosca inar ghníomhaigh an féichiúnaí go faillíoch nó go místuama, gan gníomhú go mímhacánta nó de mheon mímhacánta, ní mór a mheas, cé gur fíor go dtagraítear go sainráite in Airteagal 23(1) den Treoir sin d'fhiontraithe dócmhainneacha a ghníomhaigh "go mímhacánta nó de mheon mímhacánta", nach bhfuil aon tagairt den sórt sin i mír 2 den Airteagal sin.

41 Go bunúsach, ní fhoráiltear in Airteagal 23(2) ach go bhféadfaidh na Ballstáit forálacha a choinneáil ar bun nó a thabhairt isteach a dhiúltaíonn nó a shrianann rochtain ar urscaoileadh fiachais nó a chúlghaireann leas an urscaoilte nó lena bhforáiltear do thréimhsí níos faide chun urscaoileadh iomlán fiachais a fháil nó tréimhsí dícháilithe níos faide 'i ndálaí áirithe atá dea-shainithe agus i gcás ina bhfuil údar cuí leis na maoluithe sin' gan a éileamh, áfach, gurb ann d'iompar 'mímhacánta' nó 'de mheon mímhacánta' ó thaobh na bhfiontraithe lena mbaineann.

42 Thairis sin, níl na himthosca, a liostaítear mar léiriú in Airteagal 23(2), ina bhféadfar foráil a dhéanamh do mhaoluithe ó urscaoileadh fiachais, sainiúil mar gheall ar iompar 'mímhacánta' nó 'de mheon mímhacánta' a bheith ann ó thaobh na bhfiontraithe lena mbaineann.

43 Is fiú a chur leis sin, go bhfuil na himthosca sin ag teacht, go bunúsach, leo sin arna n-agairt ag aithrisí 79 agus 80 den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht agus ní léir ó na haithrisí sin go raibh sé ar intinn ag reachtas an Aontais teorainn a chur lena bhfuil i gceist le 'dálaí atá dea-shainithe' dá dtagraítear in Airteagal 23(2) den Treoir sin ar chaoi nach mbeadh feidhm leis an téarma sin i gcásanna ina raibh na fiontraithe tar éis gníomhú go mímhacánta nó de mheon mímhacánta.

44 Dá bhrí sin, ní mór Airteagal 23(2) a léiriú sa chaoi nach gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena n-eisiatar rochtain ar urscaoileadh fiachais in imthosca dea-shainithe nár ghníomhaigh an féichiúnaí go mímhacánta nó de mheon mímhacánta.

45 Sa tríú háit agus ar deireadh, maidir leis an gceist an gcuirtear cosc le hAirteagal 23(2) ar reachtaíocht náisiúnta lena n-eisiatar rochtain ar urscaoileadh fiachais i gcás, le linn na 10 mbliana sula ndearnadh an t-iarratas ar urscaoileadh, gur gearradh pionós ar an bhféichiúnaí le cinneadh riaracháin críochnaitheach as coir thromchúiseach cánach, nó coir a bhaineann leis an tslándáil shóisialta nó leis an ord sóisialta, nó i gcás inar tugadh cinneadh críochnaitheach maidir le dliteanas táinisteach ina choinne, mura rud é, ar an dáta a cuireadh isteach an t-iarratas ar urscaoileadh, go bhfuil a fhiacha cánach agus slándála sóisialta go léir a bhfuil dliteanas aige ina leith íoctha aige, ba cheart a mheabhrú, mar is léir ó mhíreanna 28 go 33 den bhreithiúnas seo, go dtugtar leis an bhforáil sin lánrogha do na Ballstáit trína fhoráil go sainráite go bhféadfaidh siad forálacha a choinneáil ar bun nó a thabhairt isteach 'a dhiúltaíonn nó a shrianann rochtain ar urscaoileadh fiachais nó a chúlghaireann leas an urscaoilte nó lena bhforáiltear do thréimhsí níos faide chun urscaoileadh iomlán fiachais a fháil nó tréimhsí dícháilithe níos faide i ndálaí áirithe atá dea-shainithe agus i gcás ina bhfuil údar cuí leis na maoluithe sin'. Ina theannta sin, mar is léir ó

mhír 29 den bhreithiúnas seo, níl aon fhianaise sa Treoir ná sna *travaux préparatoires* lena glacadh ónar féidir teacht ar an gconclúid go raibh sé beartaithe ag reachtas an Aontais an lánrogha sin a theorannú.

46 Dá bhrí sin, nuair a ghlacann an reachtas náisiúnta forálacha lena bhforáiltear do mhaoluithe den sórt sin, ní mór na cúiseanna leis na maoluithe sin a bheith soiléir ón dlí náisiúnta nó ón nós imeachta as ar eascair siad agus ní mór leas poiblí dlisteanach a shaothrú leis na forais sin.

47 Dá bhrí sin, ní chuirtear cosc le hAirteagal 23(2) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht ar reachtaíocht náisiúnta lena n-eisiatar rochtain ar urscaoileadh fiachais in imthosca áirithe dea-shainithe, amhail i gcás, le linn na 10 mbliana roimh an iarratas ar urscaoileadh – gur gearradh pionós ar an bhféichiúnaí le cinneadh riaracháin críochnaitheach as cion cánach náisiúnta an tromchúiseach, nó as cion slándála sóisialta nó cion oird phoiblí nó i gcás inar tugadh cinneadh críochnaitheach maidir le dliteanas táinisteach ach amháin, ar an dáta a rinneadh an t iarratas, gur íoc an féichiúnaí sin go hiomlán as a fhiacha cánach agus slándála sóisialta, ar choinníoll go bhfuil na himthosca sin dea-shainithe agus go bhfuil údar cuí leis an eisiamh sin agus leas poiblí dlisteanach á shaothrú, ar faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé measúnú a dhéanamh air. Dá bhrí sin, ní mór a bheith in ann an foras dlisteanach leasa phoiblí a shainaithint leis an dlí náisiúnta, ar foras é, sna himthosca dea-shainithe sin, a thugann údar le hurscaoileadh fiachais a eisiamh.

48 Sa chás seo, mar is léir ó mhír 9 den bhreithiúnas seo, leagann reachtas na Spáinne amach, sa bhrollach a ghabhann le Dlí 16/2022, lena bhféachtar leis an Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a thrasuí i ndlí na Spáinne, na cúiseanna a thug air eisiaimh ó urscaoileadh fiachais a ghlacadh. Sonraíonn an reachtas go háirithe go bhféadfadh féichiúnaí a chomhlíonann an ceanglas maidir le meon macánta rochtain a bheith aige ar urscaoileadh a fhiacha go léir ach amháin i gcás fiacha a mheastar, go heisceachtúil agus mar gheall ar a gcineál speisialta, nach féidir iad a urscaoileadh go dlíthiúil. Tá na heisceachtaí sin bunaithe go háirithe ar an tábhacht ar leith a bhaineann le héilimh áirithe a shásamh do shochaí chothrom agus chomhpháirteach agus leithleach atá bunaithe ar an smacht reachta. Áirítear leis na héilimh sin éilimh arna rialú ag an dlí poiblí. Dá bhrí sin, tá urscaoileadh fiachais i ndáil le héilimh den sórt sin faoi réir srianta áirithe agus ní fhéadfar é a dhéanamh ach amháin tráth an chéad urscaoilte fiachais agus ní fhéadfar é a dhéanamh tráth an urscaoilte ina dhiaidh sin.

49 Is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a mheas, ar an gcéad dul síos, an forais leasa phoiblí dhlisteanaigh iad na forais sin agus, ar an dara dul síos, an bhfuil sé soiléir ón reachtaíocht náisiúnta go dtugann na forais sin údar le hurscaoileadh fiachais a eisiamh in imthosca dea-shainithe amhail iad siúd a shainítear in Airteagal 487.1.2.º TRLC.

50 Maidir leis an measúnú sin, ní mór a mheabhrú go gceanglaítear ar na Ballstáit a gcumhachtaí a fheidhmiú i gcomhréir le dlí an Aontais agus lena phrionsabail ghinearálta agus, dá bhrí sin, le haird chuí ar phrionsabal na comhréireachta. Dá bhrí sin, níor cheart go sárófaí an méid is iomchuí agus is gá chun na cuspóirí a shaothraítear go dlisteanach a bhaint amach leis an mbeart náisiúnta atá i gceist (féach, chuige sin, breithiúnas an 24 Feabhra 2022, *Agenzia delle dogane e dei monopoli agus Ministero dell'Economia e delle Finanze* (C-452/20, EU:C:2022:111, míreanna 36 agus 37 agus an cásdlí dá dtagraítear). Dá bhrí sin, ní féidir leis difear a dhéanamh d'oibleagáid na mBallstát, a leagtar síos in Airteagal 20(1) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht, a áirithiú go mbeidh rochtain ag fiontraithe dócmhainneacha ar nós imeachta amháin ar a laghad a bhféadfadh urscaoileadh iomlán fiachais a bheith mar thoradh air.

51 Dá bhrí sin, a mhéid a mheasann an chúirt a rinne an tarchur go bhfuil údar maith ag an reachtas náisiúnta leis an eisiamh sna himthosca mar a shainmhínítear in Airteagal 487.1.2.º TRLC ar mhaithe le leas poiblí dlisteanach, is faoin gcúirt sin atá sé a mheas, i bhfianaise an phrionsabail sin, an dtugann an leas sin údar, *inter alia*, leis an gceanglas sin a bheith infheidhme maidir leis na fiacha sin le linn na 10 mbliana roimh an t-iarratas ar urscaoileadh agus nach féidir aon mhoill ar ghlacadh an chinnidh chun dliteanas a shíneadh a chur san áireamh.

52 I bhfianaise na mbreithnithe roimhe seo, is é an freagra ar phointí (b), (c) agus (d) den chéad cheist i gCás C-289/23 agus ar an dara agus ar an gceathrú ceist i gCás C-305/23 nach mór Airteagal 23(1) agus (2) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi nach gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena gceanglaítear, i gcomhthéacs thrasuí na Treorach sin, go n íocfar éilimh phoiblí nach bhfuil faoi phribhléid tar éis imeachtaí dócmhainneachta chun go mbeidh sé in ann tairbhe a bhaint as urscaoileadh fiachais, go n eisiafar rochtain ar urscaoileadh fiachais in imthosca ina raibh an féichiúnaí ag gníomhú go faillíoch nó go místuama, gan gníomhú dó go mímhacánta nó de mheon mímhacánta, agus go n eisiafar rochtain ar urscaoileadh fiachais nuair is amhlaidh – le linn na 10 mbliana roimh an iarratas ar urscaoileadh – gur gearradh pionós ar an bhféichiúnaí le cinneadh riaracháin críochnaitheach as cion cánach náisiúnta an tromchúiseach, nó as cion slándála sóisialta nó cion oird phoiblí nó i gcás inar tugadh cinneadh críochnaitheach maidir le dliteanas táinisteach ach amháin, ar an dáta a rinneadh an t iarratas, gur íoc an féichiúnaí sin go hiomlán as a fhiacha cánach agus slándála sóisialta, ar choinníoll go bhfuil na himthosca sin dea-shainithe agus go bhfuil údar cuí le maoluithe den sórt sin de réir mar a fhoráiltear faoin dlí náisiúnta.

Ceist 1(e) i gCás C-289/23

53 Le ceist 1(e) i gCás C-289/23, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur, go bunúsach, an gcaithfear Airteagal 23(2) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena n-eisiatar rochtain ar urscaoileadh fiachais i gcás ar leith, gan údar cuí a bheith tugtha don eisiamh sin ag an reachtas náisiúnta.

54 I dtaca leis sin, mar is léir ó mhír 64 den bhreithiúnas seo, chuir reachtas an Aontais feidhmiú na rogha a dheonaítear dá bhrí sin do na Ballstáit in Airteagal 23(4) faoi réir an choinníll go bhfuil ‘údar cuí’ le maoluithe arna ndéanamh de bhun na forála sin.

55 Is léir ón Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht nach mór an t-údar atá le tabhairt ag Ballstát chun tacú le maolú amhail an t-údar atá i gceist sna príomhimeachtaí a bheith soiléir ó na himeachtaí as ar eascair an maolú sin nó ón dlí náisiúnta. Dá bhrí sin, maidir leis an gcéad chás, más rud é, faoin dlí náisiúnta, gur dlúthchuid de na gníomhartha sin iad na *travaux préparatoires*, na brollaigh agus na ráitis ar chúiseanna a bhaineann le gníomhartha reachtacha nó rialála nó go bhfuil siad ábhartha chun na gníomhartha sin a léiriú agus go bhfuil bonn cirt leo maidir leis an maolú arna choimeád nó arna ghlacadh i bhfeidhmiú na rogha dá bhforáiltear in Airteagal 23(2) den Treoir sin, ní mór a mheas go gcomhlíonann an bonn cirt sin ceanglais na forála sin. Ina theannta sin, maidir leis an dara cás, féadfar an t-údar sin a áireamh freisin i bhforálacha den dlí náisiúnta seachas an dlí sin ina bhfuil an maolú sin, amhail foráil bhunreachtúil, reachtach nó rialála náisiúnta (féach, chuige sin, breithiúnas an 8 Bealtaine 2024, *Instituto da Segurança Social agus páirtithe eil*e, C-20/23, EU:C:2024:389, mír 37).

56 I bhfianaise na mbreithnithe roimhe seo, is é an freagra ar Cheist 1(e) i gCás C-289/23 nach mór Airteagal 23(2) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena n-eisiatar rochtain ar urscaoileadh fiachais i gcás ar leith, gan údar cuí a bheith tugtha ag an reachtas náisiúnta leis an eisiamh sin.

Ceist 2(a) i gCás C-289/23

57 Le cuid (a) den dara ceist i gCás C-289/23, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur, go bunúsach, an gá Airteagal 23(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi go gciallaíonn sé go bhfuil an liosta d'aicmí sonracha éileamh atá ann uileghabhálach nó nach bhfuil agus, mura bhfuil, an féidir leis na Ballstáit aicmí sonracha éileamh seachas iad siúd a liostaítear san fhoráil sin a eisiamh ó urscaoileadh fiachais, ar choinníoll go bhfuil údar cuí le heisiamh den sórt sin faoin dlí náisiúnta.

58 Ní mór a lua gurb ionann an cheist sin, go bunúsach, agus an tríú ceist a tarchuireadh sa chás as ar eascair breithiúnas an 11 Aibreán 2024, *Agencia Estatal de la Administración Tributaria (Eisiamh fiachas poiblí ó urscaoileadh fiachais)* (C-687/22, EU:C:2024:287, míreanna 25 agus 36).

59 Dá réir sin, mar is léir ó phointe 44 agus ó phointe 2 den chuid oibríochtúil den bhreithiúnas sin, is é an freagra ar phointe (a) den dara ceist i gCás C-289/23 nach mór Airteagal 23(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi nach liosta uileghabhálach é an liosta d'aicmí sonracha éileamh atá ann agus go bhféadfaidh na Ballstáit aicmí sonracha éileamh seachas iad siúd a liostaítear san fhoráil sin a eisiamh ó urscaoileadh fiachais, ar choinníoll go bhfuil údar cuí le heisiamh den sórt sin faoin dlí náisiúnta.

Ceist 2(b) agus (e) i gCás C-289/23

60 Le cuid (b) agus (e) den dara ceist i gCás C-289/23, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur, go bunúsach, an gcaithfear Airteagal 23(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta cur chun feidhme lena bhforáiltear d'eisiamh ginearálta ó urscaoileadh fiachais éileamh arna rialú ag an dlí poiblí, ar an bhforas go bhfuil tábhacht ar leith ag baint le sásamh na n-éileamh sin do shochaí chothrom agus chomhpháirteach agus leithleach atá bunaithe ar an smacht reachta, ach amháin in imthosca an-docht agus teorainneacha cainníochtúla, beag beann ar chineál na n-éileamh sin agus ar na himthosca inar tháinig siad chun cinn, agus, dá bhrí sin, lena gcuirtear srian le raon feidhme na bhforálacha náisiúnta maidir le hurscaoileadh fiachais ab infheidhme maidir leis an aicme éileamh sin sular glacadh na rialacha sin.

61 I ndáil leis sin, ba cheart a mheabhrú, ar an gcéad dul síos, mar is léir ó mhír 59 den bhreithiúnas seo, nach mór Airteagal 23(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi nach liosta uileghabhálach é an liosta d'aicmí sonracha éileamh atá ann agus go bhféadfaidh na Ballstáit aicmí sonracha éileamh seachas iad siúd a liostaítear san fhoráil sin a eisiamh ó urscaoileadh fiachais, ar choinníoll go bhfuil údar cuí le heisiamh den sórt sin faoin dlí náisiúnta.

62 Ar an dara dul síos, maidir leis an gceist an bhféadfaidh na Ballstáit, agus an Treoir sin á trasuí ina ndlí náisiúnta acu, aicmí éileamh nach bhforáiltear dá n-eisiamh sa reachtaíocht náisiúnta roimh an trasuí sin a eisiamh ó urscaoileadh fiachais, ní mór a mheas nach bhfuil aon fhianaise sa Treoir sin ná sna travaux préparatoires lena glacadh ónar féidir teacht ar an gconclúid go raibh sé

beartaithe ag reachtas an Aontais Eorpaigh teorainn a chur le lánrogha na mBallstát trí chosc a chur orthu forálacha a ghlacadh lena n-eisiatar aicmí fiachais a urscaoileadh nár eisiadh óna trasuí roimh an trasuí sin.

63 Os a choinne sin, trí fhoráil a dhéanamh, in Airteagal 23(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht, "go bhféadfaidh na Ballstáit, faoi choinníollacha áirithe, aicmí sonracha fiachais a eisiamh ó urscaoileadh fiachais, nó an fhéidearthacht maidir le hurscaoileadh fiachais a theorannú nó foráil a dhéanamh do thréimhse urscaoilte níos faide", thug reachtas an Aontais an rogha go sainráite do na Ballstáit forálacha a ghlacadh, i gcás ina gcomhlíontar na coinníollacha sin, lena n-eisiatar ó urscaoileadh aicmí fiachais nár eisiadh roimhe sin ó urscaoileadh.

64 É sin ráite, chuir reachtas an Aontais Eorpaigh feidhmiú na rogha a thugtar ar an gcaoi sin do na Ballstáit faoi réir na forála sin go sainráite, ar choinníoll go bhfuil "údar cuí" leis na heisiaimh sin. Dá bhrí sin, nuair a ghlacann an reachtas náisiúnta forálacha lena bhforáiltear do mhaoluithe den sórt sin, ní mór na cúiseanna leis na maoluithe sin a bheith soiléir ón dlí náisiúnta nó ón nós imeachta as ar eascair siad agus ní mór leas poiblí dlisteanach a shaothrú leis na forais sin (breithiúnas an 11 Aibreán 2024, *Agencia Estatal de la Administración Tributaria (Eisiamh fiachas poiblí ó urscaoileadh fiachais)*, C-687/22, EU:C:2024:287, mír 42).

65 I ndáil leis sin, ceadaítear le haithris 78 den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht, ina dtagraítear do mhaoluithe 'a bhfuil údar cuí leo ar bhonn cúiseanna arna leagan síos sa dlí náisiúnta', agus le haithris 81 den Treoir sin, ina dtagraítear do chúis 'lena bhfuil údar cuí mar a leagtar síos sa dlí náisiúnta', a mheas reachtóir an Aontais gur leor na rialacha mionsonraithe a leagtar síos chun na críche sin sna dlíthe náisiúnta éagsúla a chomhlíonadh (breithiúnas an 11 Aibreán 2024, *Agencia Estatal de la Administración Tributaria (Eisiamh éileamh poiblí ó urscaoileadh fiachais)*, C-687/22, EU:C:2024:287 mír 43).

66 Sa chás seo, is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a mheas an dtugann an foras a bhaineann leis an tábhacht ar leith a bhaineann le héilimh arna rialú ag an dlí poiblí a shásamh do shochaí chothrom agus chomhpháirteach agus leithleach atá bunaithe ar an smacht reachta, a leagtar amach i mbrollach Dhlí 16/2022, údar cuí leis an eisiamh ginearálta, dá bhforáiltear in Airteagal 489(1) mír (5) den dlí sin, ó urscaoileadh na bhfiach sin, ach amháin in imthosca an-docht agus teorainneacha cainníochtúla, beag beann ar chineál na n-éileamh sin agus ar na himthosca inar tháinig siad chun cinn. Agus an measúnú sin á dhéanamh aige, beidh air an oibleagáid maidir le comhlíonadh phrionsabal na comhréireachta, mar a leagtar amach i mír 50 den bhreithiúnas seo, a chur san áireamh.

67 I bhfianaise a bhfuil thuas, is é an freagra ar Cheist 2(b) agus (e) i gCás C-289/23 nach mór Airteagal 23(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi nach gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta cur chun feidhme lena bhforáiltear d'eisiamh ginearálta ó urscaoileadh fiachais ó éileamh arna rialú ag an dlí poiblí, ar an bhforas go bhfuil tábhacht ar leith ag baint le sásamh na n-éileamh sin do shochaí chothrom agus chomhpháirteach agus leithleach atá bunaithe ar an smacht reachta, ach amháin in imthosca an-docht agus teorainneacha cainníochtúla, gan beann ar chineál na n-éileamh sin agus ar na himthosca inar tháinig siad chun cinn, agus, dá bhrí sin, lena gcuirtear srian le raon feidhme na bhforálacha náisiúnta maidir le hurscaoileadh fiachais ab infheidhme maidir leis an aicme éileamh sin sular glacadh na rialacha sin, ar choinníoll go bhfuil údar cuí leis an eisiamh sin faoin dlí náisiúnta.

Ceist 2(c) i gCás C-289/23

68 I gcás ina dtugann an Chúirt Bhreithiúnais freagra diúltach ar an gceist roimhe seo, maidir le hAirteagal 23(4) [den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht], an bhfuil sé le meas go gcuirtear cosc leis ar a leithéid de reachtaíocht dá bhforáiltear le hAirteagal 489.1.5º TRLC lena leagtar amach riail ghinearálta gan éilimh arna rialú ag an dlí poiblí a urscaoileadh (cé is moite d'eisceachtaí áirithe lena mbaineann an chéad cheist eile le haghaidh réamhrialú) a mhéid a gcaitear ar bhealach níos fearr le creidiúnaithe poiblí ná le creidiúnaithe eile?

69 I ndáil leis sin, ar an gcéad dul síos, is léir ón gcásdlí dá dtagraítear i míreanna 59 agus 61 den bhreithiúnas seo nach mór Airteagal 23(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi nach liosta uileghabhálach é an liosta d'aicmí sonracha éileamh atá ann agus go bhféadfaidh na Ballstáit aicmí sonracha fiachais seachas iad siúd a liostaítear san fhoráil sin a eisiamh ó urscaoileadh fiachais, ar choinníoll go bhfuil údar cuí le heisiamh den sórt sin faoin dlí náisiúnta.

70 Ar an dara dul síos, níl aon fhianaise sa Treoir Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht ná sna *travaux préparatoires* lena glacadh a d'fhéadfadh tacú leis an argóint, i bhfianaise chomhleanúnachas inmheánach na n-aicmí éileamh dá dtagraítear go sainráite in Airteagal 23(4) den Treoir sin, go raibh sé beartaithe ag reachtas an Aontais teorainn a chur le discréid na mBallstát maidir le haicmí éileamh seachas iad siúd a liostaítear san fhoráil sin, amhail éilimh chánach agus slándála sóisialta, a eisiamh ó urscaoileadh fiachais. Os a choinne sin, is léir go sonrach ón obair ullmhúcháin sin go raibh sé de rún ag an reachtas corrlach áirithe lánroghnach a fhágáil ag na Ballstáit ionas go bhféadfaidís, agus an Treoir sin á trasuí ina ndlí náisiúnta, an staid eacnamaíoch agus na struchtúir dhlíthiúla náisiúnta a chur san áireamh (breithiúnas an 8 Bealtaine 2024, *Instituto da Segurança Social agus páirtithe eile*, C-20/23, EU:C:2024:389, mír 42 agus an cásdlí dá dtagraítear).

71 Ina theannta sin, chinn an Chúirt go bhféadfadh údar cuí a bheith le héilimh arna rialú ag an dlí poiblí, amhail éilimh chánach agus slándála sóisialta, a eisiamh ó urscaoileadh fiachais. Go deimhin, níl gach éileamh den chineál céanna, níl an cháilíocht chéanna ag creidiúnaithe agus féadfaidh gnóthú éileamh den sórt sin fónamh do chríocha sonracha. Dá bhrí sin, i bhfianaise chineál na n-éileamh cánach agus slándála sóisialta agus an chuspóra cáin agus ranníocaíochtaí slándála sóisialta a thobhach, féadfaidh na Ballstáit a mheas go dlisteanach nach bhfuil creidiúnaithe institiúideacha poiblí, ó thaobh ghnóthú na n-éileamh lena mbaineann de, i staid atá inchomparáide le staid na gcreidiúnaithe san earnáil tráchtála nó san earnáil phríobháideach. Sna himthosca sin, ní hionann an fhéidearthacht chun fiachas cánach agus slándála sóisialta a eisiamh ó urscaoileadh fiachais agus fabhar míchuí a thabhairt do chreidiúnaithe institiúideacha poiblí thar chreidiúnaithe eile nach dtairbhíonn d'eisiamh den sórt sin (féach, chuige sin, breithiúnas an 8 Bealtaine 2024, *Instituto da Segurança Social agus páirtithe eile*, C-20/23, EU:C:2024:389, mír 43).

72 Dá réir sin, chinn an Chúirt nach mór Airteagal 23(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi go bhféadfaidh na Ballstáit aicmí sonracha áirithe fiachais a eisiamh ó urscaoileadh fiach, amhail éilimh chánach agus slándála sóisialta, agus ar an gcaoi sin stádas pribhléide a dheonú dóibh, ar choinníoll go bhfuil údar cuí leis an eisiamh sin faoin dlí náisiúnta (féach, chuige sin, breithiúnas an 8 Bealtaine 2024, *Instituto da Segurança Social agus páirtithe eile*, C-20/23, EU:C:2024:389, mír 45).

73 Dá réir sin, is é an freagra ar Cheist 2(c) i gCás C-289/23 nach mór Airteagal 23(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi nach gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena mbunaítear riail ghinearálta lena n-eisiatar urscaoileadh fiachais arna rialú ag an dlí poiblí, a mhéid a thugtar cóir fhabhrach léi do chreidiúnaithe poiblí thar chreidiúnaithe eile, ar choinníoll go bhfuil údar cuí le heisiamh den sórt sin faoin dlí náisiúnta.

Ceist 2(d) i gCás C-289/23

74 Le cuid (d) dá dara ceist i gCás C-289/23, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur, go bunúsach, an gá Airteagal 23(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do theorannú ar urscaoileadh fiachais d'aicme éileamh ar leith trí uasteorainn a thabhairt isteach a n-eisiatar an urscaoileadh sin os a cionn, gan an uasteorainn sin a shocrú ar bhonn mhéid an fhiachais lena mbaineann.

75 I ndáil leis sin, ba cheart a thabhairt faoi deara, murab ionann agus Airteagal 20(2) den Treoir sin, lena gceanglaítear ar na Ballstáit urscaoileadh iomlán fiachais a chur faoi réir aisíoc páirteach fiach ag an trádálaí, a áirithiú "go gcinntear an oibleagáid aisíocaíochta ghaolmhar sin faoi threoir imthosca aonair an trádálaí agus, go háirithe, go bhfuil sí comhréireach lena ioncam agus lena shócmhainní atá ar fáil nó in-urghafa le linn na tréimhse urscaoilte agus go gcuirtear san áireamh léi leas na gcreidiúnaithe ar bhonn cothrom", ní fhoráiltear go sainráite in Airteagal 23(4) den Treoir sin nach mór do na Ballstáit, agus foráil á déanamh acu maidir le teorainn ar an bhféidearthacht fiachas a urscaoileadh, uasteorainn arna cinneadh ar bhonn mhéid iarbhír an fhiachais lena mbaineann a shocrú, ná nach bhfuil aon fhianaise ann a d'fhéadfadh tacú leis an argóint go raibh sé beartaithe ag reachtas an Aontais an discréid atá ag na Ballstáit a theorannú agus foráil á déanamh acu do theorainneacha den sórt sin.

76 A mhéid a bhaineann go sonrach leis an lánrogha atá ag na Ballstáit de bhun na forála deiridh sin, chinn an Chúirt cheana féin nach mór an lánrogha sin a léiriú sa chaoi nach gcuirtear srian léi ar an lánrogha atá ag na Ballstáit maidir le roghnú aicmí fiachais seachas iad siúd a liostaítear san fhoráil sin a bhfuil sé beartaithe acu iad a eisiamh ó urscaoileadh fiachais (breithiúnas an 11 Aibreán 2024, *Agencia Estatal de la Administración Tributaria (Eisiamh éileamh poiblí ó urscaoileadh fiachais)*, C-687/22, EU:C:2024:287, mír 41).

77 Mar a thug an tAbhcóide Ginearálta faoi deara, go bunúsach, i mír 35 dá Thuairim, bheadh sé paradacsúil do reachtas an Aontais srian níos láidre a chur leis an lánrogha atá ag na Ballstáit nuair a chuireann siad teorainn leis an bhféidearthacht fiachas a urscaoileadh ná nuair a eisiann siad aicme shonrach éileamh ó urscaoileadh fiachais.

78 Mar phointe idirmheánach, ní mór a bhaint de thátal as, dá bhrí sin, nach mór Airteagal 23(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi nach gcuirtear srian ar an lánrogha atá ag na Ballstáit maidir leis na teorainneacha ar an bhféidearthacht fiachas a urscaoileadh atá beartaithe acu a thabhairt isteach.

79 É sin ráite, ar an gcéad dul síos, mar is léir ó mhír 64 den bhreithiúnas seo, chuir reachtas an Aontais feidhmiú na rogha a dheonaítear dá bhrí sin do na Ballstáit in Airteagal 23(4) faoi réir an choinníll go bhfuil 'údar cuí' le srianta dá leithéidí ar an bhféidearthacht fiachas a urscaoileadh. Dá bhrí sin, nuair a ghlacann an reachtas náisiúnta forálacha lena bhforáiltear do mhaoluithe den sórt sin, ní mór do na cúiseanna leis na maoluithe sin teacht ón dlí náisiúnta nó ón nós imeachta as ar eascair siad agus ní mór leas poiblí dlisteanach a shaothrú leis na forais sin.

80 I ndáil leis sin, is léir ón gcásdlí dá dtagraítear i mír 65 den bhreithiúnas seo go gceadaítear le haithris 78 den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht araon, ina dtagraítear do mhaoluithe ‘a bhfuil údar cuí leo ar bhonn cúiseanna arna leagan síos sa dlí náisiúnta’, agus le haithris 81 den Treoir sin, ina dtagraítear do chúis ‘lena bhfuil údar cuí mar a leagtar síos sa dlí náisiúnta’, a mheas gur leor é chun na rialacha mionsonraithe a leagtar síos chuige sin sna dlíthe náisiúnta éagsúla a chomhlíonadh.

81 Ar an dara dul síos, mar is léir ó mhír 50 den bhreithiúnas seo, nuair a fheidhmíonn na Ballstáit lánrogha maidir leis na maoluithe a fhéadfaidh siad a ghlacadh de bhun Airteagal 23(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht, ní mór dóibh prionsabal na comhréireachta a chomhlíonadh. Dá bhrí sin, ní fhéadfaidh go sárófaí an méid is iomchuí agus is gá chun an cuspóir a shaothraítear leo a bhaint amach leis na modhanna a roghnaíonn siad agus ní fhéadfar amhras a chaitheamh ar na cuspóirí atá á saothrú leis an Treoir sin, eadhon, sa chás seo, a áirithiú go mbeidh rochtain ag fiontraithe dócmhainneacha ar nós imeachta amháin ar a laghad a bhféadfadh urscaoileadh iomlán fiachais a bheith mar thoradh air.

82 I bhfianaise na mbreithnithe roimhe seo, is é an freagra ar Cheist 2(d) i gCás C-289/23 nach mór Airteagal 23(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi nach gcuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do theorainn ar urscaoileadh fiachais d’aicme éileamh ar leith trí uasteorainn a thabhairt isteach a n-eisiatar an urscaoileadh sin os a cionn, gan an uasteorainn sin a shocrú ar bhonn mhéid an fhiachais lena mbaineann, ar choinníoll go bhfuil údar cuí leis an teorainn sin faoin dlí náisiúnta.

Ceist 1 i gCás C-305/23

83 Lena céad cheist i gCás C-305/23, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur, go bunúsach, an gá an Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi, i gcás ina gcinneann reachtas náisiúnta an rogha dá bhforáiltear in Airteagal 1(4) den Treoir sin a fheidhmiú agus ina leathnaíonn sé cur i bhfeidhm na nósanna imeachta lena gceadaítear urscaoileadh fiachais arna dtabhú ag fiontraithe dócmhainneacha chuig daoine nádúrtha dócmhainneacha nach fiontraithe iad, nach mór do na rialacha a dhéantar infheidhme maidir leis na daoine nádúrtha sin de bhua síneadh den sórt sin forálacha Theideal III den Treoir sin a chomhlíonadh.

84 Déanann Rialtas na Spáinne agus an Coimisiún araon agóid i gcoinne inghlacthacht na ceiste sin ar an bhforas nach mbaineann sí le hábhar. Chun tacú leis an dúshlán sin, áitíonn an Coimisiún gur léir go raibh an féichiúnaí, cé nach raibh sé i mbun gníomhaíocht fiontraíochta go dtí seo, ag gabháil do ghníomhaíocht den sórt sin tráth na bhfíoras atá i gceist sna himeachtaí náisiúnta agus atá ábhartha do chur i bhfeidhm na Treorach sin. Áitíonn Rialtas na Spáinne, ar an taobh eile, nach bhfuil gá leis an gceist chun an díospóid a réiteach ós rud é go bhfuil na forálacha náisiúnta maidir le hurscaoileadh fiachais infheidhme maidir leis an bhféichiúnaí, cibé acu is trádálaí é nó nach ea.

85 I ndáil leis sin, ba cheart a mheabhrú go bhfuil toimhde ábharthachta ag baint le ceisteanna a bhaineann le dlí an Aontais. Ní féidir leis an gCúirt Bhreithiúnas diúltú do rialú a thabhairt ar iarraidh arna déanamh ag cúirt náisiúnta ach amháin má dhealraíonn sé go follasach nach bhfuil baint ar bith ag an léiriú arna iarraidh ar dhlí an Aontais le fíricí iarbhír nó cuspóir na díospóide sna príomhimeachtaí, gur fadhb de chineál hipitéiseach í nó nach bhfuil an fhaisnéis fhíorasach agus dhlíthiúil is gá ag an gCúirt Bhreithiúnais chun freagra úsáideach a thabhairt ar na ceisteanna a cuireadh uirthi (breithiúnas an 5 Meán Fómhair 2024, *W. GmbH* , C-67/23, EU:C:2024:680, mír 44 agus an cásdlí dá dtagraítear).

86 Sa chás seo, is cosúil nach bhfuil baint fhollasach ag an léiriú atá á lorg ar Airteagal 1(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht le hábhar na díospóide sna príomhimeachtaí i gCás C-305/23. Murab ionann agus an méid a mhaíonn an Coimisiún, is cosúil go bhfuil an cheist sin ábhartha ós rud é, mar a luaitear i mír 21 den bhreithiúnas seo, go mbaineann na himeachtaí dócmhainneachta agus urscaoilte fiachais le S.E.I. mar dhuine nádúrtha agus ní mar fhiontraí. Ina theannta sin, ní dhéanann an fíoras go bhforáiltear le dlí na Spáinne d'urscaoileadh fiachais don fhéichiúnaí, bíodh sé ina fhiontraí nó ná bíodh, difear d'ábharthacht na ceiste an gcaithfidh na rialacha sin, i gcás ina bhfuil feidhm ag na rialacha maidir le hurscaoileadh fiachais maidir le daoine nádúrtha, forálacha Theideal III den Treoir sin a chomhlíonadh.

87 Maidir le freagra na ceiste sin, ba cheart a mheabhrú go bhforáiltear le hAirteagal 1(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht go bhféadfaidh na Ballstáit 'cur i bhfeidhm na nósanna imeachta dá dtagraítear in [Airteagal 1(1)(b)] a leathnú chuig daoine nádúrtha dócmhainneacha nach fiontraithe iad'.

88 Ní mór a chur in iúl go bhfuil foclaíocht Airteagal 1(4) aonchiallach sa mhéid is nach bhforáiltear léi ach do leathnú simplí ar 'na nósanna imeachta dá dtagraítear' in Airteagal 1(1)(b), eadhon na nósanna imeachta sin lena gceadaítear urscaoileadh fiachais arna dtabhú ag fiontraithe dócmhainneacha, chuig daoine nádúrtha dócmhainneacha nach fiontraithe iad. Ní dhéantar aon tagairt san fhoclaíocht sin do shíneadh páirteach ar na nósanna imeachta sin.

89 Tacaítear leis an léiriú sin ar Airteagal 1(4) den Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht le haithris 21 di, ina luaitear, *inter alia*, cé nach bhfuil rialacha ceangailteacha maidir le rófhéichiúnas tomhaltóirí san áireamh sa Treoir, bheadh sé inmholta go ndéanfadh na Ballstáit 'na forálacha' maidir le hurscaoileadh a chur i bhfeidhm ar na tomhaltóirí freisin a luaithe is féidir.

90 Ba cheart a lua freisin nach bhfuil aon fhianaise sa Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a d'fhéadfadh tacú leis an argóint go raibh sé beartaithe ag reachtas an Aontais corrlach lánroghnach a thabhairt do na Ballstáit maidir le raon feidhme na nósanna imeachta dá dtagraítear in Airteagal 1(1)(b) den Treoir sin, do dhaoine nádúrtha dócmhainneacha nach fiontraithe iad. Os a choinne sin, is léir ó aithris 21 agus ó Airteagal 1(4) araon den Treoir sin go raibh sé beartaithe ag an reachtas gan é a fhágáil faoi na Ballstáit síneadh 'páirteach' nó '*à la carte*' ar na nósanna imeachta sin a roghnú do dhaoine nádúrtha dócmhainneacha nach fiontraithe iad.

91 I bhfianaise an mhéid sin roimhe seo, is é an freagra ar an gcéad cheist i gCás C-305/23 nach mór an Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht a léiriú sa chaoi, i gcás ina gcinneann reachtas náisiúnta an rogha dá bhforáiltear in Airteagal 1(4) den Treoir sin a fheidhmiú agus ina leathnaíonn sé cur i bhfeidhm na nósanna imeachta lena gceadaítear urscaoileadh fiachais arna dtabhú ag fiontraithe dócmhainneacha chuig daoine nádúrtha dócmhainneacha nach fiontraithe iad, nach mór do na rialacha a dhéantar infheidhme maidir leis na daoine nádúrtha sin de bhua síneadh den sórt sin forálacha Theideal III den Treoir sin a chomhlíonadh.

Ceist 5 i gCás C-305/23

92 Ós rud é, mar is léir ó mhíreanna 40 go 44 den bhreithiúnas seo, nach mór, go bunúsach, freagra diúltach a thabhairt ar an gceathrú ceist i gCás C-305/23, ní gá an cúigiú ceist sa chás sin a fhreagairt.

Costais

93 Ós rud é, a mhéid a bhaineann sé leis na páirtithe sna príomhimeachtaí, go bhfuil na himeachtaí mar chéim sa chás os comhair na cúirte a rinne an tarchur, baineann ceist na gcostas leis an gcúirt sin. Níl na costais a tabhaíodh trí bharúlacha a chur faoi bhráid na Cúirte Breithiúnais, seachas costais na bpáirtithe sin, inghnóthaithe.

Ar na forais sin, rialaíonn an Chúirt (an Dara Dlísheomra) mar seo a leanas:

1. **Maidir le hAirteagal 23(2) de Threoir (AE) 2019/1023 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le creataí um athstruchtúrú coisctheach, maidir le hurscaoileadh fiachais, agus maidir le dícháilíochtaí agus maidir le bearta chun éifeachtúlacht nósanna imeachta a bhaineann le hathstruchtúrú, dócmhainneacht agus urscaoileadh fiachais a fheabhsú, agus lena leasaítear Treoir (AE) 2017/1132 (an Treoir maidir le hathstruchtúrú agus dócmhainneacht),**

   ní mór léiriú a dhéanamh mar seo a leanas:

   ní liosta uileghabhálach é an liosta imthosca a leagtar amach ann agus tá sé de cheart ag na Ballstáit, agus an Treoir sin á trasuí ina ndlí náisiúnta acu, forálacha a ghlacadh lena gcuirtear srian níos mó ar rochtain ar urscaoileadh fiachais ná mar a rinneadh roimhe seo faoin dlí náisiúnta, trí rochtain ar urscaoileadh fiachais a dhiúltú nó a shrianadh, trí urscaoileadh a chúlghairm nó trí thréimhsí níos faide a leagan síos chun urscaoileadh iomlán fiachais a fháil nó tréimhsí dícháilithe níos faide in imthosca áirithe seachas na himthosca sin a liostaítear in Airteagal 23(2), ar choinníoll go bhfuil na himthosca sin dea-shainithe agus go bhfuil údar cuí le maoluithe den sórt sin.

2. **Maidir le hAirteagal 23(1) agus (2) de Threoir 2019/1023,**

   ní mór léiriú a dhéanamh mar seo a leanas:

   ní chuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena gceanglaítear, i gcomhthéacs thrasuí na Treorach sin, go n-íocfar éilimh phoiblí nach bhfuil faoi phribhléid tar éis imeachtaí dócmhainneachta chun go mbeidh sé in ann tairbhe a bhaint as urscaoileadh fiachais, go n-eisiafar rochtain ar urscaoileadh fiachais in imthosca ina raibh an féichiúnaí ag gníomhú go faillíoch nó go místuama, gan gníomhú dó go mímhacánta nó de mheon mímhacánta, agus go n-eisiafar rochtain ar urscaoileadh fiachais nuair is amhlaidh – le linn na 10 mbliana roimh an iarratas ar urscaoileadh – gur gearradh pionós ar an bhféichiúnaí le cinneadh riaracháin críochnaitheach as cion cánach náisiúnta an-tromchúiseach, nó as cion slándála sóisialta nó cion oird phoiblí nó i gcás inar tugadh cinneadh críochnaitheach maidir le dliteanas táinisteach ach amháin, ar an dáta a rinneadh an t-iarratas, gur íoc an féichiúnaí sin go hiomlán as a fhiacha cánach agus slándála sóisialta, ar choinníoll go bhfuil na himthosca sin dea-shainithe agus go bhfuil údar cuí le maoluithe den sórt sin de réir mar a fhoráiltear faoin dlí náisiúnta.

3. **Maidir le hAirteagal 23(2) de Threoir 2019/1023,**

ní mór léiriú a dhéanamh mar seo a leanas:

cuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena n-eisiatar rochtain ar urscaoileadh fiachais i gcás ar leith, gan údar cuí a bheith tugtha ag an reachtas náisiúnta leis an eisiamh sin.

4. Maidir le hAirteagal 23(4) de Threoir 2019/1023,

ní mór léiriú a dhéanamh mar seo a leanas:

ní liosta uileghabhálach é an liosta de chatagóirí sonracha fiachais a leagtar amach ann agus tá sé de cheart ag na Ballstáit catagóirí sonracha fiachais seachas iad siúd a liostaítear san fhoráil sin a eisiamh ó urscaoileadh fiachais, ar choinníoll go dtugtar údar cuí le heisiamh den sórt sin faoin dlí náisiúnta.

5. Maidir le hAirteagal 23(4) de Threoir 2019/1023,

ní mór léiriú a dhéanamh mar seo a leanas:

ní chuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta cur chun feidhme lena bhforáiltear d'eisiamh ginearálta ó urscaoileadh fiachais éileamh arna rialú ag an dlí poiblí, ar an bhforas go bhfuil tábhacht ar leith ag baint le sásamh na n-éileamh sin do shochaí chothrom agus chomhpháirteach agus leithleach atá bunaithe ar an smacht reachta, ach amháin in imthosca an-docht agus teorainneacha cainníochtúla, gan beann ar chineál na n éileamh sin agus ar na himthosca inar tháinig siad chun cinn, agus, dá bhrí sin, lena gcuirtear srian le raon feidhme na bhforálacha náisiúnta maidir le hurscaoileadh fiachais ab infheidhme maidir leis an aicme éileamh sin sular glacadh na rialacha sin, ar choinníoll go bhfuil údar cuí leis an eisiamh sin faoin dlí náisiúnta.

6. Maidir le hAirteagal 23(4) de Threoir 2019/1023,

ní mór léiriú a dhéanamh mar seo a leanas:

ní chuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena mbunaítear riail ghinearálta lena n-eisiatar urscaoileadh fiachais arna rialú ag an dlí poiblí, a mhéid a thugtar cóir fhabhrach léi do chreidiúnaithe poiblí thar chreidiúnaithe eile, ar choinníoll go bhfuil údar cuí le heisiamh den sórt sin faoin dlí náisiúnta.

7. Maidir le hAirteagal 23(4) de Threoir 2019/1023,

ní mór léiriú a dhéanamh mar seo a leanas:

ní chuirtear cosc leis ar reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do theorainn ar urscaoileadh fiachais d'aicme éileamh ar leith trí uasteorainn a thabhairt isteach a n-eisiatar an urscaoileadh sin os a cionn, gan an uasteorainn sin a shocrú ar bhonn mhéid an fhiachais lena mbaineann, ar choinníoll go bhfuil údar cuí leis an teorainn sin faoin dlí náisiúnta.

8. Maidir le Treoir 2019/1023,

ní mór léiriú a dhéanamh mar seo a leanas:

i gcás ina gcinneann reachtas náisiúnta an rogha dá bhforáiltear in Airteagal 1(4) den Treoir sin a fheidhmiú agus ina leathnaíonn sé cur i bhfeidhm na nósanna imeachta lena gceadaítear urscaoileadh fiachais arna dtabhú ag fiontraithe dócmhainneacha chuig daoine nádúrtha dócmhainneacha nach fiontraithe iad, nach mór do na rialacha a dhéantar infheidhme maidir leis na daoine nádúrtha sin de bhua síneadh den sórt sin forálacha Theideal III den Treoir sin a chomhlíonadh.

Sínithe